

Uredništvo in opravištvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 63.

Maribor, dne 6. junija 1913.

Letnik V.

Naše justične razmere. — Zakaj smo bili zaplenjeni?

Interpelacija poslanca dr. Verstovška in tovarišev na ekscelenco gospoda ministra notranjih zadev in na ekscelenco justičnega ministra, radi konfiskacije članka „Pod Pitreichom“ v „Straži“ z dne 14. aprila 1913, št. 41.

Državno pravdnštvo v Mariboru je čutilo potrebo zapleniti sledeči članek:

Pod Pitreichom.

„Pred kratkim je izšel v „Deutsche Wacht“ št. 20 članek, ki je vzbudil več pozornosti, kakor je najdejo po navadi izvajanja tega glasila spodnještajerskih vsenemcev. V članku se na prostašk način napada avstro-ogrski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova obitelj. Ton v tem članku je tako nizek, kakor ga lahko zadene samo naš spodnještajerski narodni in verski nasprotnik. Toda ni ton, kateremu se čudimo, ampak dejstvo, da je državni pravdnik dr. Emanuel Bayer vsled milosti predsednika graškega nadsodišča viteza Pitreicha še vedno v Celju.

Čudimo? Pravzaprav moramo reči, da se mi tudi temu ne čudimo, odkar poznamo viteza Pitreicha. On je prišel v Gradec, da zida nemški most do Adrije. Najvišji princip mu vsled tega ni ustava in zakon, ampak politični cilji in politična moč. To tudi odkrito priznava.

Graditelji vsenemškega mostu do Adrije niso prijatelji nadvojvode Franca Ferdinanda. Znano jim je, da ne odobruje verskega odpadništva, da spoštuje in ljubi vse avstrijske narode, da tudi Jugoslovancev, preko kojih trupel bi se naj zidal most, ne smatra za ubijalce, morilce in barbore, ampak kot nadarjen, za vsak napredek sposoben narod, za kojega ni nobenega povoda, da bi se moral zapisati smrti.

Vse se je storilo pod Pitreichom, da bi se katoliški narod Slovencev na najvišjih mestih diskreditiral. Slovenci se bodo dobro spominjali, kako so se pred petimi leti izrabljali žalostni slučaji izpred naših okrožnih sodišč v nemškem časopisju pod naslovi: Windische Mördergalerie, Mordernation, Win-

dische Verbrecherstatistik itd. Pitreich je dal svojim državnim pravdnikom prosto roko za psovanje celega naroda, toda svojega namena vsaj tam, kjer ga je hotel, ni dosegel.

Proč od Rimovstvo je našlo največjo oporo pri Pitreichovih spodnještajerskih huzarjih, pri njegovih mlajših sodnih uradnikih. Kako se je postopalo proti katoliškemu duhovništvu, kaže slučaj Morocutti-Cilenšek, za katerega je edino le Pitreich odgovoren. O tem bi znali izza kulis marsikaj povedati. Na drugi strani kaže na primer protekcija k protestantizmu odstopivšega dr. Oswatitscha, ki se tudi v vrstah nemških juristov ne smatra za kapaciteto, kako je Pitreich svojo močno roko ponudil v zaščito proč od Rimovskega gibanja. Cela vrsta neoprotestantov se je sprejela v sodno službo, odklanjajo pa se za službo jezikovno edino kvalificirani sinovi katoliškega slovenskega naroda. Pri marsikateri Pitreichovi kretaturi se jasno razvidi uveljavljanje principa, da kar je odločno katoliškega, recimo klerikalnega, je kot priča manj vredno, kakor največja baraba. Hohenburger sam priznava, da je na Spodnjem Štajerskem justica (die Rechtspflege) na precej nizki stopnji, da je uradniški material — s častnimi izjemami — manjvreden, Pitreich pa ne gane z mezincem.

O tem niti ne govorimo, kako Pitreich pripušča, da ravno narodni renegati, kakor dr. Bicek, dr. Rakovec itd., nastopajo najbolj ofenzivno v jezikovnem vprašanju. To spada pod drug kapitel.

Kdor v vseh zadevah tako zvesto kakor Pitreich izpolnjuje vsenemški program, o tem se pač ni čuditi, da pripušča tudi na prestolonaslednika, ki noče o vsenemštvu, renegatsstvu in zatiranju kateregakoli naroda nič vedeti, najnesramnejše in najgrše napade. Pitreich dobro ve, da se v njegovem nadsodnem okrožju sistematično zastruplja javnost s poročili o prestolonasledniku. Kaj je storil proti temu?

V Celju ima Pitreich posebno zvestega oprodo za svoje namene. Ta je po svojem političnem prepričanju nemški radikalec, po svojem zvanju državni pravdnik dr. Emanuel Bayer, ki vzgaja svojo družino protestantski. Ni čuda torej, da sme „D. W.“ na vse bljuvati, kar je poštenim ljudem svetega.

Zgorajšnji članek je bil zaplenjen v celoti, če tudi vsebuje le kritiko pisave „Deutsche Wacht“ in obsodbo nekvalificiranih napadov na prestolonaslednika in njegovo obitelj. Značilno za razmere pri so-

diših in državnih pravdnštvihi na Spodnjem Štajerskem je še posebno to, da je dotični uvodni članek v listu „Deutsche Wacht“ smel nemoteno iziti, oziroma, da je nemoteno prišel v javnost, ne da bi to zabranilo državno pravdnštvo, oziroma apostat državni pravdnik dr. Bayer v Celju, med tem ko je pa državni pravdnik v Mariboru članek v „Straži“, ki le kritikuje postopanje celjskega državnega pravdnštva in tedaj jemlje prestolonaslednika pred blatenjem v javnosti samo v zaščito, zaradi hujskanja zaplenil.

Tako na primer ni zaplenilo celjsko državno pravdnštvo teh-le stavkov:

„Nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand je neozdravljivo bolan.“

„V Avstriji se zre na vojvodinjo s čutom, pomešanim z visokim spoštovanjem in z rahlim nezaupanjem in neko naivno, toda v tem slučaju dobro mnenje pravi, da hrepeni soproga prestolonaslednikova z vsem srcom po kroni.“

„... Iz tega vzroka je že prišlo med njo (vojvodinjo) in med najbližjim upravičencem na prestol, mladim nadvojvodom Karolom Francem Jožefom, do nesoglasja.“

„... z njeno častihlepnostjo se ne strinja, da bi živela vplivno življenje princesinje, ki se jo le samo trpi.“

„Vlada mnenje, da bi bilo bolje, poklicati na krmilo vlade svežega, neporabljenega in krepkega moža, kot je nadvojvoda Karol Franc Jožef, kot pa bolnotrudnega starca s petdesetimi leti.“

To so zgolj le nekateri stavki polni žaljive vsebine za visoko osebo prestolonaslednika in njegovo visoko gospo. Ta žaljenja je celjsko državno pravdnštvo pripustilo, „Straža“ pa, ki je samo pribila koruptne razmere pri teh sodiščih, je bila zaplenjena. Koga se tedaj mora po mnenju državnih pravdnikov v Celju in Mariboru bolj ščititi, prestolonaslednika in njegovo obitelj, ali pa predsednika višjega deželnega sodišča v Gradcu, Pitreicha, ki trpi to anarhijo in celo protežira uradništvo, ki naganja k revoluciji.

Kdo je Pitreich v primeri z visoko osebo prestolonaslednikovo? Pitreich je oni mož, ki je z nastavljanjem brezvestnih renegatskih in apostatskih sodnikov na čisto slovenskem ozemlju zamoril v strogo dinastičnem, patrijotičnem in pobožnem slovens-

PODLISTEK.

Povest o novi pumpi.

Humoreska.

(Konec.)

Sporod je bil sestavljen. Po pumpo bodo šli 4 najlepši konji cele vasi v soboto popoldne, peljali jo bodo po daljši poti — skozi Zapolje. To je bilo tudi soglasno sprejeto.

Pri županovi hiši bo slavlolik, tam bo slavnosten sprejem, zapela se bo pesem, belo oblečena deklica bo pumpo izročila v varstvo županu, zvečer bo razsvetljava, drugi dan blagoslov, popoldne veselica za pokritje stroškov.

Imenitno — tako so rekli vsi, ko so zvedeli za bogat spored. Posebno jim je dopadlo, da bo sprejem gostov kar dve uri: od dveh do štirih popoldne. To bo ljudstva — je šlo od ust do ust.

Načelnik je imel pa še dvojno veliko skrb, za katero ni vedelo ljudstvo. Kakšen naj bo napis na slavloloku in kakšna pesem se naj zapoje pri sprejemu. Sklicical je odbor na posvetovanje. Večina je bila mnenja, da napisa sploh treba ni, glede pesmi so pa bili eni za to, da se naj zapoje vesela, drugi pa, da žalostna, ker ogenj vendar ni kaj veselega. In zmagala je zadnja struja. Glede pesmi so pa dali načelniku prosto roko. Ta je šel v posvet k učitelju, ta pa mu je pesem odsvetoval, zato se je sam vsedel za mizo in pesem naredil.

Je še boljše — si je mislil — učitelj bo še svo slavnost v časopisih popisal in tudi — njega omenil. Določil je, da se bode pelo tako:

Človek, glej dognanje svoje,
danes srečen si vesel,
jutri že ti zvon zapoje,
hiša tvoja bo pepel.

Ko so pa merodajni krogi to zvedeli, so rekli, da to vendar ne gre; zato je tudi petje odpadlo, in načelnik je bil rešen obeh skrbi. Saj se bo pri popoldanski veselici dovolj pelo — to je bilo njegovo tolažilo.

Prišla je sobota. Tisto jutro so šli vsi Žabčarji na delo preje kot druge dni, da bi bili popoldne prosti, ko bo sprejem ob drugi uri. Ko je odzvonilo popoldne, tedaj so se kmalu potem že začele zbirati stare ženice na gričku pred vasjo, kjer se je videlo gori proti Zapolju, odkoder so imeli pripeljati pumpo. Prišel je tudi ves naraščaj iz cele vasi.

Pumpa pa se je zamudila za dobre pol ure, — deloma ker so skozi Zapolje prav počasi vozili. Tisto soboto popoldne ni bilo skoro nobenega Zapoljca doma. Vse je bilo na polju, le kak otrok je pogledal prav debelo skozi okno, ko so šli Žabčarji s pumpo skozi vas.

Bila je ura skoro tri, ko zagrmi vrh griča nad Žabjovas star možnar v znamenje, da pumpo že peljejo. Vseh se je polastila silna radovednost, zavladalo je splošno veselje. Ah, kako je bila lepa, ko so se konji ustavili pri slavloloku! Kako se je svetila, čisto nova, v solnčnih žarkih! In koliko je bilo na njej vencev in zastavic!

Ko se je napravil red, je stopila deklica s šopkom — seveda načelnikova hči, ker je imela najlepšo belo obleko — pred gospoda župana ter mu govorila lepe pesem. Začela je prav lepo in glasno: Pozdravljena ti nova pumpa, naj nas var'je vsac'ga lumpa itd. Tukaj je mislil gospod pesnik gotovo na požigalca. Potem je povedala, kakšen namen da ima, koliko stane in tehta, nazadnje pa prav milo sklenila: V Vaše varstvo torej pumpo izročimo, da ne bo gorelo, pa Boga prosimo!

Župan je sprejel šopek, ko je končala. Vse je bilo tiho. Le nek AKerikaneec, kateremu je bila pesem všeč, je na glas zaklical: Odobravanje!

Sprejem je bil končan. Pumpo so spravili na slavnosten prostor, zvečer je bila lepa razsvetljava, in stare ženice so rekle zvečer: če je bilo že danes lepo, kaj bo še le jutri!

Drugi dan je bil zjutraj blagoslov. Že takrat je bilo veliko ljudstva; ko se je začela veselica, se je bilo toliko ljudi nabralo, kakor še nikdar v Žabjovasi.

Zapoljci so sicer na tihem želeli, da bi bil — dež, pa tudi ta želja se jim ni izpolnila.

Veselica je bila res lepa. Vse, kar je gospod načelnik pri drugih veseliceh videl, vse je vpejal tudi danes v Žabjovasi. Ljudje so videli reči, kakor še nikoli. Vse je bilo zadovoljno.

Prvi so odšli domov Zapoljci, drugi gostje pa še le pozno po noči, zadnji zaostali rodoljubi proti jutru. Niso se mogli ločiti, ker je bila tako neprisiljena zabava. Čisti dobiček je bil lep.

Slavnost je minula, pumpo so spravili kar v shrambo in čez par tedni so ponehale tudi govornice o pumpi in slavnosti.

Tisto ponedeljek po Martinovi nedelji je bil pa vsako leto v Zapolju velik semenj. Prignali so veliko živine iz vseh krajev. Znano je bilo tudi, da še imajo v Zapolju dober mošt in ljudje so prišli mošt pokusiti tudi iz daljnih vasi.

Tisto leto je prišlo veliko sejmarjev, ker so v Zapolju število sejmov skrajšali in enega v Žabjovas prenesli. Semenj je bil že skoro končan, ljudje so bili natlačeno zbrani po gostilnah, kar se, pokadi na koncu vasi.

„Gori, gori!“, je vpilo vsevprek.

Ljudje so hiteli iz hiš.

„Maruznikov hlev gori!“ se je zaslišalo naenkrat.

In res je bil kmalu ves v plamenu.

Bilo je plat zvona.

kem narodu spoštovanje pred pravosodstvom, mož, kateri je s svojimi protežiranimi uradniki, ki so nemški radikalci in pospešujejo protestantsko gibanje, ustvaril pri naših sodiščih razmere, ki bijejo v obraz pravici in ne morejo računati na zaupanje ljudstva, ki išče svojih pravic. Propadanje pravnega čuta in pravne zavednosti pri posameznih sodnih osebah kaže prav razločno predstoječa konfiskacijska praksa, oziroma dejstvo, da se ne zapleni takih članov, kakor je bil oni v „Deutsche Wacht.“ V plačilo za tako početje je ta apostat dr. Bayer pred kratkim avanziral in je bil poklican v Gradec.

Na ta način se vrši korupcija dalje in nemško-nacionalni renegatski in odpadniški sodniki so le še bolj utrjeni v svojem mnenju, da niso nastavljeni na slovenskem ozemlju kot nepristranski uradniki, marveč, da so le zato tukaj, da vrše svojo misijo kot predstavitelji nemških bojnih društev, Südmarke in Schulvereina, v svrhu razširjenja nemštva.

Podpisani stavijo zato na oba ministra naslednji vprašanji:

1. Je-li ekscelenci znano strankarsko postopanje državnih pravdnikov v Celju in Mariboru?

2. Kaj nameravata ekscelenci ukreniti, da se pride okom protidinaštičnim izlivom v nemških časopisih in zaukaže državnim pravdnikom, da bodo enako nepristranski postopali napram vsem listom.

D u n a j, 15. maja 1913.

Slede podpisi.

Kako vzgajajo Nemci.

V nedeljo je bil v Mariboru velik dirindaj. Mariborsko olepševalno društvo je priredilo v ljudskem vrtu običajno vsakoletno slavnost, letos pod imenom „veselica v Pratru“, koje čisti dobiček je namenjen olepševalnemu društvu. Ena glavnih atrakcij prireditve je bil „damski orkester v tretji kavarni“ — v dunajskem Pratru je tretja kavarna ena najbolj znanih in svira po leti v njej vedno godba. Nemško časopisje je skrivnostno namigavalo, da se je veselicenemu odboru posrečilo, pridobiti „znan dunajski damski orkester“, ki se bo na potu v Benetke vstavil v nedeljo v Mariboru. Mariborčani so bili seveda na Dunajčanke zelo radovedni in marsikaterega starega grešnika je vlekel ta damski orkester na veselico. Radovedneži sicer niso prišli na svoj račun. Ta „dunajski damski orkester“ je bil samo trik nekega prebrisanca, ki pozna tajne želje Mariborčanov in se je tudi izkazal za dobro privlačno silo. V „tretji kavarni“ je sicer igral orkester, toda tako hrepeneče pričakovane Dunajčanke so bili v ženske preoblečeni moški. Nas bi konečno to nič ne brigalo in bi se ne ešofirali radi tega trika, toda nekaj je, kar moramo najostreje obsoditi. V dame preoblečeni igralci so bili člani p t u j s k e d e š k e g o d b e. To je pa vsekakor preveč! Komaj šoli odrasle dečke porabiti za tak „špas“, pa ne gre. Vedno in vedno se čujejo glasovi o pokvarjenosti in izprijenosti mladine. Čujejo se najrazličnejši in večkrat najnemogočnejši načrti, kako ohraniti mladino duševno in telesno zdravo. S patosom se zatrjuje, da je treba skrbeti za dobro vzgojo.

Hitro so pripeljali domačo brizgalno, ljudje so gonili, domači in tuji, kar se je dalo, da bi vsaj hišo rešili, ki je bila z opeko krita.

Ogenj so pa zapazili tudi v Žabjivasi. Občinski tajnik je hitro zatrobil, da bi ljudi sklicali, da bi šli gasiti, toda oni so bili v gozdu, drugi na sejmu. Še načelnika ni bilo doma.

Ko so šli po ključeh, je gospa đacarica odločno ugovarjala, da bi šli v takem blatu z novo pumpo gasiti. Kakšna pa bo — kaj bodo pa gospod rekli?

Toda tajnik je kar ključeh vzel in stekel iz hiše. On je dejal, jaz sem podnačelnik, pa je!

Izvlekli so pumpo iz shrambe, ki je bila vedno še vsa v vencih izza časa slavnosti.

Zbralo se je hitro pet mož. Eni so začeli trgati suhe vence doli, drugi so šli po konje. Toda konj ni bilo tisti dan nič v hlevih.

Tedaj se spomni tajnik na Popkovo Luco, ki je bila stara in je gotovo niso peljali na semenj. Luca je bila res doma. Hitro so jo vpregli pred pumpo. Sicer se je pumpe prestrašila, kakor da bi videla — avtomobil. Na pumpo so se vsedli štirje možje s tajnikom vred in udarili so po Luci, da je kar skočila. Luca je težko peljala, proti klanecu gori pa kar ni šlo več naprej. Zato so vsi doli skočili, da bi Luca lažje vozila, pa le ni šlo.

Vrh klanca jo je udaril tajnik, kar je mogel. Luca je potegnila z vso močjo in — pretrgala vrv.

Uboga Luca! Zmerjali so jo in kleli, a nič ni pomagalo. Hitro so jo odpregli in jo zapodili nazaj. Saj je znala sama domu, vsi štirje pa so za pumpo prijeli ter jo peljali po klanecu nizdoli proti ognju, na lice mesta.

Ko so videli Zapoljci, da gredo Žabčarji z novo pumpo, tedaj so gasili hitro, kar so mogli.

Tajnik je ukazal nastaviti cevi; eden je hitro tekkel iskat vode, drugi so pa cevi skupaj devali. Pa ni šlo, pri pumpi namreč. Tajnik tega ni bil vaju. Tedaj pa pravi eden:

Kaj pa naj rečemo k taki vzgoji, kakor se jo prakticira z deško godbo v Ptuj? Ali ni za dečke v moralnem oziru naravnost pogubno, da se vzbujajo v njih sreih razne strasti? Mislite, da dečki niso videli navala, ki je trajal, kakor poročajo očividci, cel čas na „tretjo kavarno“ in mislite, da oni skoraj niso morali vedeti, zakaj se to vrši? Ali smatrajo nemški vzgojevalci tak način razjasnjevanja spolnih nagonov in podžiganja spolnih strasti za najprimernejši in najboljši? Žalostno, res zelo žalostno! Le največja zaslepljenost ali pa največja pokvarjenost mora spraviti nedoletne dečke na taka opolzka pota. Tako ravnanje mora zamoriti v mladih srcih zadnji čut sramežljivosti. Če je to dobro, pravilno in za pošteno vzgojo mladine koristno, naj si odgovore aranžerji tega „damskega orkestra“ sami. V prvi vrsti je odgovoren za ta nastop ptujske deške godbe ptujski župan Ornig. Kot neomejen gospodar v Ptuj ima pod svojim varstvom in oskrbjo tudi deško godbo. On je zato odgovoren starišem, da se dečki, v času, ko so člani deške godbe, pravno ne pokvarijo, ker uničijo si s tem lahko celo poznejše življenje. Kdaj je prenehala „damska godba“ z igranjem, ne vemo! Zgodaj gotovo ne! Toda na stvari to veliko ne spremeni. Povejte nam samo, gospod Ornig, ali se ne pravi mladine naravnost zapeljivati k nemoralnosti, če se preobleče nedorasle dečke v dame ter se jih pusti igrati pod takimi okoliščinami, kot se je to zgodilo v Mariboru, kjer so se mariborski pohlepneži s sumljivo vneto gnetli okrog njih in ni manjkalo tudi primernih „dovtipov“? Roko na srce in recite, če nimamo prav. Ali bi Vi pustili vašo deco tako nastopati? Gospod Ornig, dajali boste enkrat obračun in ta bo težak!

Ta dogodek pa zopet kaže, kako je nemška vzgoja povsod in vedno za nič. V šolskih letih se mladino skvarja v nemških šolah, da ne zna drugega, kot divjati, razsajati ter psovati nas Slovence, pozneje se jo pa „izobrazuje“ na tak način, kot se je to zgodilo v Mariboru. To je res prava hudičeva vzgoja!

Veliki kravali v ogrskem parlamentu.

Na Ogrskem se nadaljujejo škandali. Po Desyjevi oprostitvi in po demisiji največjega panamista Lukacsa je javnost nestrpno pričakovala na zadnjo sredo, dne 4. t. m. sklicano sejo državnega zbora. Poznavalci razmer se z gotovostjo pričakovali škandalov in motili se niso.

Opozicijski poslanci so se že ob sedmih zjutraj zbrali v klubovih lokalih Justhove stranke, na kar so korporativno odšli v parlament. Na potu jih je spremljala velikanska množica ljudstva, katero pa je vojaštvo, policija in orožništvo razgnalo.

Grof Tisza je dospel v spremstvu svoje soproge točno ob 9. uri v zbornico. Ob 10. uri so opozicijski poslanci vstopili v dvorano in poslanec Julij Justh je vkljub temu, da seja še ni bila otvorjena, in tudi klopi delovne večine še prazne, prečital manifest: „Ogrskemu narodu!“ Manifest opisuje zgodovinski pregled dogodkov od onega dne, ko je grof Tisza izjavil, da je brambna reforma sprejeta in še povdarja neodvisnost ogrskega sodnega stanu. Z

„Obrnimo jo!“

Obrnili so jo, pa tudi tako ni šlo.

Tedaj prime tajnik z vso močjo za nek ventil, in nekaj je počilo. Prestrašil se je in dejal, da gre k županu po orodje. Dolgo ga ni bilo.

Med tem časom je že ves hlev pogorel. Razkopavali so le še slamo in gasili tleče tramove.

Ko ni bilo tajnika nazaj, so ga šli iskat. Dobil so ga pri županu, kjer so zvedeli, da ni treba več gasiti, da bo pogorelec še več dobil odškodnine, ker mu ne bodo nič odtrgali. In tako so vsi ostali v županovi gostilni ter se nad Luco jezili, da je samo ona vsega kriva, da so prišli prepozno.

Nova pumpa pa je vsa oškropljena z blatom stala sredi ceste pred pogoriščem.

Ko je gospod načelnik zvečer zvedel, kaj se je zgodilo, je ukazal, z županovimi konji po noči pripeljati pumpo domov.

V spominsko knjigo pa je zapisal, da so Žabčarji prvi prihiteli Zapoljcem na pomoč in pristavil besede:

„Čast požrtvovalnim možem!“

Za smeh.

P o k o n c e r t u.

Mož ženi: „Kako se ti je kaj dopadel sinočni koncert?“

Žena: „Nebeško krasno. Nova primadona ima zares glas, kakor naš pokojni skladatelj Ipavie!“

N a k a m n i š k i ž e l e z n i c i.

Sprevodnik kmetiču, ki je hučo kašljal in kihalo: „S tem vlakom se ne morete peljati dalje!“

Kmetič: „Čemu ne?“

Sprevodnik: „Ker preveč kašljate in kihate. Zadnjič se je peljal tudi nekdo iz vaše vasi, pa je blizu Črnuč tako hučo kihnil, da je skočil vlak — iz tira.“

razsodbo so padli voditelji in pasti mora tudi stranka in ves sistem. Opozicija je prepričana, da kralj ne bo več trpel tega režima.

Ob 10.20 so vstopili vladni poslanci v zbornico, ki so Lukacsa, ki je prišel kmalu za njimi, viharno pozdravili. Opozicija je odgovarjala s klici: Tat! Fej!

Nato se je podal grof Tisza na predsedniško tribuno. Večina poslancev je pri tej priliki vstala in Tiszi navdušeno ploskala. Na levi je postajal šum vedno večji. Slišali so se neprestano klici: Tat! — Šuft! Plačajte ukradene denarje! Tisza je neprestano zvonil in skušal nekaj spregovoriti, a vsled hrupa ga ni bilo mogoče slišati.

Poslanec Csuha je zaklical: Kavalir plača ukradene denarje vedno nazaj!

Poslanec Kun: Tat! Predsednik pokliče med silnim hruščem Kuna k redu.

Poslanec Eithner: Nekdo je zaklical, da je ministrski predsednik solni tat!

Poslanec Ivan Justh: Tat naj nikdar ne prečedeje!

Neprestani klici: Šufti umazani!

Predsednik pozove opozicijske poslance ponovno k redu in predlaga, da se nekateri izroče imunitetnemu odseku. Vladna večina je sprejela predlog z viharnim odobravanjem, opozicijski pa so vpili: Sol! Sol! Tatovi! Solni tatovi!

Ker kravali niso hoteli ponehati, je Tisza suspendiral sejo. Vladni pristaši so zapustili dvorano, dočim je opozicija še vedno ostala.

Kar se pojavi na zborniških hodnikih parlamentarna straža in večji oddelek orožnikov in kmalu nato se je pojavila v dvorani parlamentarna straža pod vodstvom podpolkovnika Horvatha in stotnika Gerö.

Opozicija je straži zaklicala: Sramujte se! V trenutku je nastal silen hrup. Ker je poslanec Hedervary zaklical: Šufti, Fej! je stotnik Gerö potegnil sabljo in udaril Hedervaryja trikrat po glavi, ki se je takoj zgrudil na tla.

Opozicije se je polastilo velikansko ogorčenje in klici: To je umor! kar niso hoteli ponehati. Razburjenje se je poglobilo še le potem, ko se je pokazalo, da je Hedervary le lahko ranjen. Opozicijski poslanci so izjavili, da v oči gled takemu postopanju parlamentarne straže ne morejo ostati v zbornici. Ker pa Justh ni hotel oditi iz dvorane, so ostali še tudi drugi poslanci in zaklicali: Pa naj parlamentarna straža seže po orožju!

Na hodniku je poslanec Szandor stopil pred Tiszo in ga opsoval z raznimi psovkami.

Kravali so se pričeli znova. Poslanec J. Justh je konečno na poziv gardistov in na prigovarjanje svojih somišljenikov prostovoljno zapustil dvorano. Izključena sta bila dalje poslanca Ivan Justh in pa Dezider Abraham, nakar je parlamentarna straža na povelje stotnika Gerö zapustila zbornico.

Ko so se člani delovne stranke zopet vrnili v zbornico in je prevzel Tisza predsedstvo, je vsa opozicija korporativno zapustila dvorano s klici: Morileci! Šufti! Seja se je nato nadaljevala v polnem redu.

Ko je ministrski predsednik naznanil demisijo celokupnega kabineta, je bila zbornica do dne 11. t. m. odgodena.

T o j e n e k a j d r u g e g a.

Meščan: Slišite, redar, zakaj pa ne primete li tega človeka? Vsaj legitimirati bi se moral! Kaj niste slišali, da sem mu rekel, da je lump in falot?

Redar: Mislil sem, da imata političen pogovor.

I z š o l e.

Učitelj: Katere so najpoglavitejše stvari pri pridnem učencu?

Učenec: Glava, roke in noge!

P r e v e č z a h t e v a n o.

Mati svoji osemletni hčerki: Ančka, če ne boš pridna, te bom zaprla čez noč v kurnik!

Ančka: O, to že lahko naredite, ampak prisiliti me pa ne morete, da bi legla tudi jajca!

M e d d i j a k i.

— Kaj pa da hodiš tako redkokedaj v gledališče? Kaj nimaš morebiti toliko prostega časa?

— Prostega časa imam dovolj, ampak prostih vstopnic manjka.

Z e l j a.

Potnik: Jaz bi najraje umrl v San Franciscu, blizu „Zlatih vrat (Golden Gate) in ne v New-Yorku, kjer imajo na iztočni strani mesta „Peklenska vrata“ (Hell Gate).

R a z l i k a.

A.: Kaj pa je razlika med kapitalom in delom?

B.: Ne vem.

9

A.: Če ti posodim jaz 26 vin., je to kapital. A če bi te pa tirjal zanje, to je pa delo.

D o b e r o d g o v o r.

Dijak: Prosim, gospod profesor, kakšni so pa bili Ciklopi?

Profesor: Hm, to so bili ljudje, ki so imeli — pokaže na svoje čelo — tu oko, kjer drugi ljudje navadno nimajo nič.

V g l e d a l i š č u.

Ena gospa drugi gospej: „Uboge žene, toliko mož so jim postreljali!“

Politični pregled.

Državni zbor.

Zopet stojimo v znamenju obstrukcije. Upanje na plodnosno delovanje državnega zbora v poletnem zasedanju je zopet občutno padlo.

V sredini seji državnega zbora se je nadaljevala debata o finančnem načrtu. Rusini so vdejavili svojo pretno ter pričeli z obstrukcijo. Kmalu po pričetku seje je prišel do besede rusinski poslanec Budzynowskyj. Ko je govoril že štiri ure, je zaprosil, da se mu dovoli nadaljevati govor prihodnji dan, kar mu je zbornični predsednik tudi dovolil. Sploh se polaga na obstrukcijo zelo malo pozornosti, v prvi vrsti gotovo radi obilega dela, ki ga nudijo odseki, kjer je zdaj pravzaprav težišče parlamenta. Za rusinskim obstrukcionistom se je nadaljevala debata o nujnem predlogu glede odprave davka na meso. K temu je govoril samo en govornik, nakar je bila seja rano zaključena, da dobe razni odseki dovolj časa za seje.

V budgetnem odseku je govoril poslanec Nemeč o aferi Redl. Obsojal je naredbe na jugu monarhije, kjer so hotele oblasti z zasledovanjem in šikaniranjem preprečiti veleizdajstvo, med tem, ko je polkovnik Redl nemoteno vse izdal. V dobi, ko imamo opraviti z Redli, je pač opasno zatirati široke mase ljudstva.

Mnogo zanimivejša, kot sredina, je bila četrtkova seja zbornice, vsaj v začetku, ko je pojasnjeval deželnoobrambni minister Georgi med napeto pozornostjo cele zbornice žalostno afero Redl. Rekel je: „Najmučnejši moment v času mojega službovanja je, da mi moja služba nalaga žalostno dolžnost, govoriti o dogodku, čez katerega bi, globoko se sramujoč, najrajši razgrnil najgostejšo kopreno. Kljub temu pa bom vse brezobzirno odkril. Razburjenje je tem bolj razumljivo, čim bolj je vsakemu pri srečanju armade. Manjka mi besed, da bi sramotnost tega dejanja zadostno ožigosal. Če je že vsak špion zaničevanja vruden, je izdajalec nad svojim najvišjim vojnim gospodom, kateremu je prisegel zvestobo, nad domovino in tovariši višek v grdob. Izdajalec se je sam obsodil, njegova smrt pa ni nobeno zadoščenje za gorostasnost krivde.“ — Nato je pojasnil minister vso afero ter naglašal, da je Redl še le leta 1912 začel izdajati. Priznava, da je prodajal Redl agentom tuje države date, ki se tičejo mobiliziranja in nastopa armade v resnem slučaju. Končal je z zatrdom, da bo vojna uprava natančno preiskala vse najdene sledove in bo v slučaju potrebe posegla z brezobzirno strogostjo vmes. Ker nekateri poslanci niso bili zadovoljni z izvajanjem deželnoobrambovskega ministra, so predlagali, da se otvori o tem debata. Ta predlog je pa zbornica odklonila.

Nato je prešla zbornica k dnevnemu redu, to je, k nadaljevanju drugega branja finančnih predlogov. Rusinski poslanec Budzynowskyj je nekaj časa nadaljeval svoj obstrukcijski govor, ki ga je bil začel v sredo. Za njim je govoril Rusin Holubowic, tudi v znamenju obstrukcije. Po njegovem govoru je prešla zbornica k nadaljevanju debate o nujnem predlogu glede neobdačenja mesa.

Po nekaterih vprašanjih na predsednika je bila seja zaključena.

Prihodnja plenarna seja je še le v torek, da dobe razni odseki časa za seje.

Razen plenarne seje je zborovalo tudi več odsekov, kakor: budgetni, naučni, železniški, davčni.

Dne 3. junija je ob priliki debate o računskem zaključku govoril v proračunskem odseku poslanec dr. Verstovšek. Govornik je opozarjal vlado na podlagi števila, kako zastopavljata Štajersko. Mnogo krivde imata tudi deželni odbor štajerski in politična oblast, ki samo komisijonirata in študirata načrte, toda ničesar ne izvršita. Govornik opozarja na redke državne podpore cest, regulacij, stavb i. t. d. Splošni položaj države je tako slab, da smo finančno blizu poloma. Najboljše bi bilo, vsako vlado postaviti pod kuratelo. Govornik nato razpravlja vzroke slabega denarnega stanja in je mnenja, da so poljski finančni ministri zavozili v prvi vrsti avstr. finance. Dotaknil se je stremljenja poljskega naroda po svojem kraljestvu in zgodovinsko dokazal, kako so dosegli Poljaki popolno osamosvojitve Galicije v državi in le čakajo dne, da bi ustanovili iz porušene Avstrije svoje kraljestvo. Govor poslanca dr. K. Verstovškega je vzbudil senzacijo in Poljaki, ki sicer tako ne poznajo drugih Slovanov, so bili jako poparjeni.

Dne 5. t. m. je govoril poslanec dr. K. Verstovšek v proračunskem odseku jako obširno o zunanjem položaju in notranji politiki z ozirom na Jugoslovane, Slovence in Hrvate. Zlasti je povdarjal, da se mora vlada baviti s perečim jugoslovanskim vprašanjem in skrbeti za to, da se Slovincem in Hrvatom podelijo vse pravice v isti meri, kakor drugim narodom, če hočemo še nadalje skrbeti za obstoj mogočne Avstrije. Nemško-madžarska nadvlada nad narodi v Avstriji mora prenehati. Cuvaji in pa razni Hohenburgerji morajo izginiti iz pozorišča, — ker sicer ni misliti, da bi vlade bile v stanju, rešiti tako važno vprašanje. Govornik omenja razne krivice, ki se godijo zlasti Slovincem na Štajerskem in

Koroškem in bode še enkrat razkril in opozoril na postopanje naših uradov nasproti slovenskemu ljudstvu, zanemarjanje slovenskih dežel na gospodarskem polju od strani države, stremljenje vlade in celinega sistema, slovenski jezik spodriniti iz sol in uradov. Poslanec označi iz teh razlogov opozicijsko stališče Slovensko-hrvaškega kluba in predlaga, da se preide o predlogi glede provizorija na dnevni red in se izrazi dr. Hohenburgerju nezaupanje.

V kmetijskem odseku se je dne 4. t. m. dovršila obravnava o vladnem poročilu glede razdelitve šestmilijonskega fonda za povzdigo živinoreje. Pri tej razpravi je poslanec Roškarc dvakrat povzel besedo ter energično grajal krivično razdelitev teh sredstev in živo orisal zastopavanje Spodnj. Štajerskega sploh, ter političnih okrajev Maribor in Ljutomer posebej. Stavil je dva resolucijska predloga, katerih prvi je bil z veliko večino, drugi pa soglasno sprejet.

Prvi predlog vsebuje zahtevo, da se ta fond za povzdigo živinoreje v bodoče po vseh deželah in okrajih pravično, po številu živine, kakor določuje zakon, enakomerno razdeli in da se v krajih, v katerih še ni živinorejskih zadrug, dajo subvencije tudi okrajnim zastopom in kmetijskim podružnicam v razpolago. Proti zadnje imenovanim korporacijam so socijalni demokrati iz neumevnih razlogov nasprotovali, a predlog je bil vse eno z veliko večino sprejet.

Z drugo resolucijo se pa zahteva od c. k. vlade, da še pred prihodnjim sklicanjem dež. zbora v Gradec predloži deželnemu odboru zakon za ustanovitev deželnega kulturnega sveta za Štajersko s samostojnima sekcijama za slovenski in nemški del dežele. Enaki kulturni sveti obstoje že tudi v drugih dvojezičnih kronovinah Avstrije ter delujejo blagodejno za povzdigo ljudskega gospodarstva in skrbe za pravično razdelitev vseh državnih in deželnih sredstev za vse najrazličnejše, potrebne, kulturne naprave in zboljšave. Pri sklepanju tega zakona bo štajerskim Nemcem zopet dana priložnost, pokazati, kako daleč sega njihovo pravicoljubje za enakopravnost Slovencev nasproti Nemcem. Za nas Slovence bi pa postal tak kulturni svet najboljšje središče in odločujoč faktor za dosego nam do sedaj prikrajskih pravic na vsej črti gospodarskega razvoja. Ta predlog je bil v odseku soglasno sprejet ter je upanje, da tudi v zbornici prodere.

Cuvaj gre.

Budimpešta, dne 5. junija. Prošnja za odstop, ki jo je kraljevi komisar za Hrvaško, Cuvaj, že pred delj časom predložil, bo sedaj sprejeta. Cuvaj čaka na Semmeringu obveščanja.

V političnih krogih se sliši, da bo imenovan za bana na Hrvaškem Josipovich.

Lukacseva demisija sprejeta.

Cesar je sprejel demisijo Lukacsevega kabineta. Naslednik bo baje Tisza. Korupcija bo triumfirala dalje.

Na Balkanu.

Situacija je še vedno nerazjasnjena in skriva še vedno razne nevarnosti. Sestanek vseh štirih ministrskih predsednikov se še ni vršil in je nedoločeno, kdaj in kje se bo. Nekateri glasovi sicer pravijo, da se bo sestanek vršil v Solunu, toda gotovega ni znanega še nič. Najvažnejša dogodka zadnjih dni sta demisija Gešovega kabineta in sporazum med Grčijo in Bolgarijo. Gešov je podal ostavko še pred sestankom s Pašičem. Kombinacije, ki se bavijo s to demisijo, so najrazličnejše. Nekateri pravijo, da je to znamenje, da je zmagala v Bolgariji bojovitejša struja, drugi zopet to zanikajo. Skoro gotovo ne bo brez resnice, da hoče Gešov z rekonstrukcijo kabineta, v katerem naj bi bili tudi opozicionarci, preprečiti, da bi se valil odij sporazuma s Srbijo samo na sedanjo vlado in njeno večino. Glede sporazuma med Bolgarijo in Grčijo si poročila tudi močno nasprotujejo. Kolikor se da razbrati iz poročil, se je določila med obema državama nevtralna cone, ki naj onemogočujeta spopade. Tudi glede Soluna se je baje dosegel sporazum: pripadel naj bi Grčiji. Če so te vesti o sporazumu med Bolgari in Grki resnične, potem bi bila Srbija popolnoma osamljena in se gotovo ne bo hotela spustiti v vojsko. Glasovi na obeh straneh so sicer še vedno neodjenljivi, toda v resnici je hrepenenje po miru vsestransko. Mi smo prepričani, da so balkanski zavezniki o potrebi Balkanske zveze tako globoko prepričani, da jo bodo skušali ohraniti. Celó iz Dunaja se poroča, da se dela na vsak način na ohranitev zveze. V tem smislu se vrše posvetovanja in pritiska tudi Petrograd.

Bolgarija in Srbija.

Iz Belgrada se poroča:

O podrobnostih rezultatov, doseženih na Pašič-Gešovem sestanku, se še vedno ne izve nič pozitivnega. Časnikarjem je Pašič izjavil le to, da se je dosegel sporazum za skupni sestanek. O podrobnostih meritornega značaja se ni govorilo. O mestu sestanka se še ničesar ne ve. Spominjata se Belgrad in Solun. Toda z ozirom na težkoče, ki bi jih na potovanju v ta mesta imel črnogorski minister, se trdi, da bo sestanek najbrže v Skoplju, ki je najbližji Črnigori. Vladni krogi so mnenja, da posvetovanja ministrskih predsednikov ne bodo dolgo trajala in

se ne bodo zavlekla nad 4 do 5 dni. Še le potem, ako bi se ne dosegel noben uspeh, bi se posvetovanja prenesla v Peterburg. Tu pa upajo, da bo sporazum vspeh brez posredovanja tretjih činiteljev. Najneugodnejši vtis in skrbi pa napravljata kampanja bolgarskega časopisja, ki je po sestanku ministrov še narasla. Del srbskega časopisja danes na to kampanjo odgovarja in opominja vlado, da se ne spušča več v dolga pogajanja, ki imajo samo namen zavleči cel stvar, da dsbe Bolgari dovolj časa za koncentriranje vojske. Nekateri treznejši politiki izjavljajo sicer, da bi vojne odredbe imele biti samo skrajno sredstvo, ko bi že popolnoma izginila možnost sporazuma, in ko bi bilo treba postaviti Bolgarijo pred odločitev, da začne vojno, ali pa popusti.

Še več, e skrbi vzbujata vest, ki jo danes kratko potrjuje tudi „Samouprava“, da so Bolgari prekoračili mejo srbskega okupacijskega teritorija in zavezli neko dokaj važno strateško postojanko; srbske čete imajo namreč nalogo, da se izognejo vsakemu spopadu in boju z Bolgari. Srbski poveljnik je pozval Bolgare, da se umaknejo, česar oni niso hoteli. O dogodku obveščeni Pašič je odredil, da se za sedaj ne ukrene ničesar, srbski poslanik Spalajkovič je pa pri bolgarski vladi protestiral proti postopanju Bolgarov, zahtevajoč, da se umaknejo.

„Samouprava“ piše v članku, v katerem ostro polemizira s poluradnim „Mirom“, da če tudi so zaveznički bili solidarni z Bolgari tedaj, ko se le-ti začeli nadaljevati za posest Odrina, solidarni vkljub temu, da je bila Turčija tedaj že pristala na to, da preda ostalim zaveznikom Janino in Skader, vendar sedaj Bolgari niso hoteli poznati solidarnosti z zavezniki, ko so le-ti zahtevali izpremembe preliminarjev. To ni zavezniško in ni lojalno. Na očitke o zbiranju srbske vojske pravi „Samouprava“, da Srbiji kot svobodni državi ni treba nikogar vprašati za dovoljenje, kako naj premika svojo vojsko; zavrača pa sumničenje, da namerava napasti Bolgarijo. Za to nima Srbija danes nobene potrebe, vendar se pa mora za vsako eventualnost pripraviti, ker Bolgari uvajajo neke čudne manire; napadajo zaveznike in jih z orožjem potiskajo iz njihovih pozicij in nočejo priznati nevtralne cone. Bolgari pošiljajo svoje agitatorje, da bunijo ljudstvo proti zaveznikom na njihovem lastnem ozemlju, in ako se te agitatorje kaznuje, pa Bolgari kriče o preganjanjih. Najžalostnejše je, da v času, ko gre Pašič na izrecni poziv iz Sofije v Caribrod, da se mirno pogaja za rešitev spora — bolgarska vojska napada srbske pozicije. Ne obtožujemo za sedaj še bolgarske vlade, ker znamo razlikovati med njo in postopanjem poedinih organov bolgarskih vojnih oblasti; toda Srbija, ki sama sicer nikakor ne mara spopadov, se bo branila, če bo napadena.

Junak Odrina pri carju Ferdinandu.

Car Ferdinand je sprejel na gradu Vrana bivšega poveljnika in branitelja Odrina, Šukri pašo in se je z njim delj časa sprehajal po parku.

Bolgarsko-grški spor bo rešen mirnim potom.

Sofija, dne 4. junija. Informirani diplomatični krogi zatrjujejo, da bodo difference med Bolgarijo in Grčijo poravnane mirnim potom. Nastale so vsled tega, ker ne obstoja med obema državama nobena pogodba glede razdelitve osvojenega ozemlja. Bolgarija sicer ne more odnehati od zahteve, da ji pripade Solun, toda ni le zadovoljna, da reši to vprašanje razsodišče velesil, marveč še sili k temu, če tudi pod pogojem, da prevzamejo to razsodbo vse evropske velesile, ne pa, kakor to želi Grčija, samo tripelententa.

Zanimiva srečanja.

Belgrad, dne 4. junija. Politične važnosti je vest, da je v nedeljo, ko se je ministrski predsednik odpravil na sestanek v Caribrod, pripeljal istočasno v Niš separaten vlak iz juga, da se je Pašič s potniki tega vlaka pol ure razgovarjal in da so ti potniki čakali v Nišu, dokler se Pašič ni vrnil iz Caribroda. Po svojem povratku v Niš je imel Pašič z neznanci zopet daljši sestanek. Nato je posebni vlak proti jutru zapustil niški kolodvor v smeri proti Skoplju. Govori se, da so bili v tem vlaku visoke vojaške in politične osebe srbske iz Skoplja in grške iz Soluna in iz Aten.

Albanija.

Albanska korespondenca poroča iz Skadra: Mednarodna komisija je aretirala šest Srbov in Črnogorcev. Med temi je neki preoblečeni pop. — Vzrok aretacije je baje zarota proti gotovim eksponiranim osebam v Skadru.

Poglavarji Malisorov iz Velike Malise, ki jih je Burney povabil v Skader, so prišli dne 25. maja v Skader in so bili naslednji dan sprejeti. Burney jih je pozval, naj pozabijo svoje prejšnje sovraštvo proti turškemu prebivalstvu ter je sporočil, da je izročil spomenico Malisorov kabinetom velevlasti. V imenu Malisorov je odgovarjal poglavar Hotov, ki se je zahvalil evropskim velevlastem za osvoboditev Skadra ter prosil podadmirala Burneyja, naj kot zastopnik velevlasti vse stori, da popolnoma oprosti Veliko Malisijo črnogorskega jarma. Malisori so prisegli na smrt in življenje, da se ne bodo na noben način podvržili in da pri tem ne dela nobena rodbina izjeme. Brezpogojno je potrebno, odstraniti kakor hitro mogoče z malisorskih mej Črnogorce, ker bi sicer lahko prišlo do obmejnih konfliktov. Poglavar

Malisorov pa želi, da bi v časti mednarodnega detašmaja ne prišlo do nemirov. Pri pojedini, ki je še nato sledila, je podadmiral Burney nazdravil osvobojeni Albaniji in celi Malisiji.

Krščeni turški ujetniki.

V Trnovem na Bolgarskem se nahaja mnogo turških ujetnikov. 14 izmed teh se je zglasilo nedavno tega pri bolgarski upravi, da so mohamedanski Bolgari, takozvani Pomaki iz mesta Kirdžali v Traciji in da žele prestopiti v krščansko vero, češ, da so jim sporočili od doma, da so v rodnem mestu postali vsi njihovi sorodniki in prijatelji kristjani. To njihovo željo so sporočili pravoslavnemu vladiki, ki je odredil, da se te ujetnike loči od drugih v svrhu, da se lahko pripravijo na cerkveni obred krščanskega krsta. Slovesno krščenje se je izvršilo v ponedeljek, dne 19. maja, v cerkvi sv. Bogorodice. Te spreobrnjenec je krstil sam škof, botri pa so jim bili trnovski zdravniki in sodniki. Pred krščenjem so ujetnike spreoblekli v popolnoma novo obleko. Po krstu so jih prepeljali v Preobraženski samostan, kjer ostanejo tako dolgo, da dobe dovoljenje, da se smejo vrniti v svojo domovino v Kirdžali.

Avstrija in Slovenci.

(Notus Filodenus.)

Z Avstriji vre, voda se čisti, misli se bistrijo. Kuriva donaša skrbna avstrijska diplomacija, podžgala pa je balkanska vojska. Slovenci gledamo pazno, kaj se bo za nas izkujalo. Najhujši lakomnež, ki nas odriva od kotla, je pa Nemeč, ki bi rad pograbil vse, kar se bo postavilo na mizo.

V tem prerivanju Nemci dobro čutijo, da jim preti velik udarec. Historia vitae magistra. Koliko je bil nagrabil Turek v Evropi, po preteku skoraj pol tisočletja, je zdaj večinoma vse izgubil. A tudi nemštvo preti enaka usoda. Bolj ko se razvija narodna individualnost, bolj se krha njegova posest. In zadnji polom preti sedaj, ta bo najhujši. In če se ta posreči, bo Nemeč v Avstriji tak, kakor ima biti po božji postavi — drugim narodom v Avstriji enak.

Ta zavest pa je Nemcu bridka. Pravico dobivati, kakor drugi prej tlačeni narodi, ne, to ne gre v njegovo glavo. Navajen je bil od nekdanj, milostno po svojem okusu pravico deliti, ne pa čakati, da se njemu deli. On si jo je jemal. Ker pa prihaja sem od juga vedno močnejša nevihta, ki preti uničiti se nemško nadvlado in razjasniti avstrijsko ozemlje, se je pojavil simptomatičen pojav: Nemci nas denuncirajo za protiaustrijski element. Kolikokrat so že Slovenci ovrgli ta podli izum nemške zadrege, ovrgli s krvjo in besedo. Nemeč ga ponavlja, ker ne ve nič drugega slabega povedati o Slovencih. Ali morejo in hočejo sploh težiti Slovenci izven Avstrije?

Slovenci so v osmerici avstrijskih narodov šteti med one, katerim je najslabše postlano. Od leta 1848 sem vedno glasneje kličejo po ravnopravnosti ne samo na papirju državnega zakonika, ampak tudi po ravnopravnosti v resnici. Pa vse njih toženje in terjanje je toliko kot zastoj. In vendar niso navzlic vsem neuslišanim prošnjam nikdar težili izven Avstrije, ne v Rusijo, ne v Srbijo, ne kam drugam, kakor vedno in vedno ogabno poskušajo preveriti naši nasprotniki Nemci.

Ali se je kdaj slišalo kaj enakega, da bi narod, zastavljen in zaničevan od centra, vendar le venomer silil k istemu centru? In tako delajo Slovenci. Da bi svojo moč in energijo povečali, so se združili s Hrvati, pri tem vedno povdarjajoč odločno in glasno svoje stališče: Združeni v okvirju avstrijske monarhije. Avstrijski krmilarji pa nočejo in nočejo nič slišati o Slovencih in Jugoslovanih. Nevarna politika je to za državo. Če bi bili Slovenci ško-doželjni, bi rekli, naj se ta nesrečna avstrijska ladija razbije. A Slovenci ne nehajo opominjati krmarje, naj krenejo v stran od pogubne poti. Čisto navaden življenjski interes je, ki veže Slovence na Avstrijo, seveda skoz in skoz prepojen z dinastičnim čutom.

In da to zaupanje Slovencev do dinastije ne vara, kaže dvojno dejstvo zadnjih dni. Sam presv. cesar je v nebroju zmed in težav, kamor so pritirali Avstrijo njeni diplomati, rešil svoje narode pred vojsko in dalje: prestolonaslednik je s svojim vplivnim nastopom dokazal, da mu ni mar šovinistična protislovenska politika, ki jo propagira stari izhrojeni avstrijski sistem.

Vsled teh dveh dejstev se v nas približuje pričanje, da se hoče v prihodnje vladati v Avstriji po načelih, kakor so jih narekovali že v davnih časih idealno misleči filozofski in juridični teoretiki, ki so sanjali o idealni državi, edini take vrste v Evropi: velik, mnogoštevilen krog različnih narodov, spojenih po skupni ljubezni do monarha, med seboj po spoštovanju, uživajoč sadove blagodejne pravice.

Kolikokrat smo že slišali mnenje: Ko bi Avstrije ne bilo, bi se morala zdaj ustanoviti. In da se je ustanovila Avstrija, da ima postave, nanašajoče se na vse narode, to daje Slovincem poguma, vstrajati na odločnem svojem prepričanju: Avstrija mora postati idealna država, združujoča najrazličnejše narode v sebi, skrbeča za mir in blagostanje. Mir med narodi more napraviti pa samo presvitli vladar, ki je sankcioniral te koristne temeljne postave, ki so večidel dozdej samo na papirju. Tedaj bo Avstrija

pestrobojni svet v malem: Austria erit in orbe ultima. —

Raznoterosti.

Sv. oče je dopolnil dne 2. l. m., v ponedeljek, svoje 78. leto.

Iz deželne službe. Na lastno prošnjo je prestavljen deželni okrajni živinozdravnik Maks Leskovar iz Sevnice v Arvež. — Diplomirani živinozdravnik Franc Zavrnik je imenovan za deželnega okrajnega živinozdravnika na Vrnskem.

Nadomestne deželnozborske volitve na Zgornj. Štajerskem. Vsled odstopa deželnega poslanca in odbornika dr. Linka se vrše v mestnem volilnem okraju Murau nadomestne volitve. Nemški nacionalci kandidirajo župana Janeza Dermutza v St. Lambrechtu na Zg. Štajerskem.

Vspeh slovenskega učenjaka na Dunaju. Goriški slovenski rojak dr. Milko Brezigar, član nar.-gospodarskega seminarja profesorja Filipoviča na Dunaju, je imel dne 3. t. m. pred znanstvenimi krogi predavanje: Primerjava konjunktarnega vplovanja v nemškem in avstrijskem gospodarstvu tekom zadnjih 16 let. Predavanje je vzbudilo velikansko pozornost. Profesor Filipovič je pozval predavatelja, naj svoje predavanje javno priobči.

Podobice treznosti v velikosti 11 in 5% cm po 4 vin. komad ima na razpolago protialkoholno društvo „Sv. vojska“ v Mariboru. Zgoraj je v trnjevem vencu glava na križu umirajočega Zveličarja in ob strani napis: „Žejen sem!“ Pod tem je slika sv. Janeza Krstnika, ko ob Jordanu pridiguje pokoro. Pod sliko je napis: „Vino in močne pijače ne bo pil“ (Luk. 1, 15). „In je pridigal: Delajte pokoro! Sekira je drevesom že na korenino nastavljena“ (Mat. 3, 2). Na drugi strani slike so naštetih odpustki, ki jih je sv. stolica podelila družbam treznosti, in pa z odpustki obdarovana molitev za popolno zdržnost. Na 3. in 4. strani (slika ima namreč dva lista) je trden sklep zoper pijančevanje in pa nekateri izreki svet. pisma o treznosti in pijančevanju. Podobica je primerna, da širi med ljudstvom misel treznosti. Za šolske otroke so primerne sličice z malim Janezom, z molitvico in zavezo, komad po 1 vin. Poštšina je že vračunjena.

„**Narodni List**“ ima novega urednika. Podpisan je sicer še vedno Spindler, če prav je sicer že s 1. t. m. stopil iz uredništva, vendar se tudi drugače nič ne pozna sprememba: list je dolgočasen, kot je bil poprej. Da se tudi njegov ton in nivo ne bosta dvignila, kaže uvodni članek, v katerem so pogrete osebnostne in politične čenče, ki jih je priobčila v „Sl. Narodu“ neka Kamila Theimer in kojih ost je naperjena proti dr. Šusteršiču in dr. Kreku. Ne bomo se spuščali v podrobnosti te najnovejše liberalne gonje, ker bo cela zadeva prišla pred sodišče, pribijemo samo, da je v seji kranjskega deželnega odbora dne 31. maja deželni odbornik in liberalni voditelj dr. Triller obsodil to grdo gonjo in dal dr. Šusteršiču popolno zadoščenje. Kako nizkotna je ta gonja, ki jo obsoja sam liberalni general dr. Triller, in kako nizkoten je „Narodni List“, ki se spušča v take boje, presodi lahko vsak sam.

Najboljši odgovor. Nemški Schulverein je v svoji germanski drznosti poslal slovenskim duhovnikom prošnje za podporo. Na to vsiljivo zahtevanje sta dva zadržavka župnika, častiti gospod Miro Volčič iz Brezna in častiti gospod Vinko Lavrenčič od Sv. Ožbalta dala najboljši odgovor: 6 K za Slovensko Stražo. Živeli posnemovalci!

Kaj stanejo socialne demokrate volitve. Rdeča „Arbeiter-Zeitung“ je bila nedavno tega najbrž nekoliko preveč navdahnjena, ko je izblebetala, koliko stanejo socialne demokrate volitve. Naj govore številke: V dunajskem okraju Leopoldstadt so socialni demokrati ob zadnjih občinskih volitvah izdali 13.682 K, v okraju Ottakring pa so potrosili za obč. volitve 20.931 K in za volitve v okrajni svet 7164 K. Zanimivo je primerjati te številke s številom dobljenih glasov. V prvoinovanem okraju so si priborili rudečkarji 10.186 glasov, v Ottakringu pri občinskih volitvah 16.203, in za okrajni svet 1900 glasov. Potemtakem jih stane v prvem slučaju vsaka „štima“ K 1.34, v drugem pa, tam ko mislijo, da so itak doma, za občino K 1.29 in za okrajni svet K 3.77. Sedaj pa razumemo, kako da je socialno-demokratska stranka pri ljudstvu razširjena in vkoreninjena, nikakor pa si ne moremo tolmačiti, odkod ima stranka ubogih proletarcev za volitvene svrhe toliko kronic na razpolago. Voditelji že vedo, različni Karpelesi in drugi velekapitalisti pa tudi.

Grozno. „Slovenski Narod“ očita članom šoštanjске posojilnice, da so „nehvaležni združniki, nehvaležno ljudstvo“ in se dr. Kukovec zanje ne bo več brigal. Pa ne, da bi se to zgodilo, ker je posojilnica osušana in liberalnim advokatom ni pričakovati več mastnih ekspenzarjev. Liberalci bi pač vedno radi, da bi jim ljudstvo plačevalo svojo hvaležnost s svetlimi kronicami in cesarskimi papirji.

Vreme. Solnce pripeka dan za dnem. Nevarnost suše je čimdalje večja. Vse željno pričakuje dežja, kajti vročina je res neznosna.

100kronski bankovci pridejo iz prometa. Avstro-ogrška banka naznanja, da se 100kronski bankovci z datumom od dne 2. januarja 1910 umaknejo iz prometa. Čas za izplačilo ali izmenjavo teh ban-

kovcev v glavnih zavodih in podružnicah avstro-ogrške banke je določen do dne 31. maja 1913. Po preteku tega roka bodo bančni zavodi avstro-ogrške banke te bankovce sprejemali le še v zamenjavo; in po 31. maju 1921 se pa 100kronski bankovci od dne 2. jan. 1910 sploh ne bodo več sprejemali.

Razredna loterija. Uradni dunajski list „Wiener Zeitung“ priobčuje dne 31. maja 1913 zakon o razredni loteriji, ki stopi s tem dnevom v veljavo. Razredna loterija, ki jo imajo tudi že po drugih državah, bo nižjim slojem precej onemogočila tisto večno igranje na loto, ker so svote sedaj večje. Vsako leto se bo igralo dvakrat. Prvi začetek je maja, zaključek oktobra, druga partija začne novembra in konča aprila. Loterija obsega 100.000 srečk, ki razpadejo v pet razredov. Prvi štirje razredi imajo po 2500 dobitkov, zadnji, to je peti razred pa 40.000 dobitkov. Od vsega vplačanega kapitala dobijo igralci nazaj v dobitkih tri četrtine, ena četrtina ostane državi. V prvih štirih razredih so najvišji dobitki od 60.000 do 100.000 K, v petem razredu pa znaša glavni dobitok celih 300.000 K. Cela srečka stane za to loterijo za vsak razred 40 K, kupi se pa lahko tudi četrt ali celo osminko srečke za 10, oziroma 5 kron. Srečka, ki je že dobila, ne velja več naprej. Srečkanje se vrši javno na Dunaju. Dvigne se v vseh petih razredih ravno pol, to je 50.000 števil, vseh je, kakor že rečeno, 100.000. Kdor bo hotel sprejeti srečke v prodajo, mora imeti primerno trgovsko izobrazbo in dovolj kapitala za kavecijo. Prošnje je pa treba nasloviti na ravnateljstvo državnih loterij na Dunaju. Isto ravnateljstvo bo tudi izdalo vsa drobnejša navodila za občinstvo.

Dopust za trgovske pomočnike. Vse gospođe trgovce, ki imajo kaj srca za svoje uslužbence, opozarjamo na zakon o službeni pogodbi trgovskih pomočnikov in drugih delojemalcev v podobnih službah. §17 se glasi: „Če je službeno razmerje trajalo nepretrgoma šest mesecev, je delojemalca dovoliti vsako leto nepretrgan dopust, ki traja najmanj 10 dni. Če je službeno razmerje nepretrgoma trajalo že pet let ali 15 let, znaša vsakoletni dopust najmanj 2, v zadnjem času najmanj 3 tedne. Nastop dopusta se mora z ozirom na čas, ki odgovarja obratnim razmeram, dogovorno in pravočasno določiti. Med dopustom obdrži delojemalca pravico do svoje plače.“

Zanimivo je, da je prišlo preprostemu zasebniku na misel, pridobivati mineralne snovi iz zdravilnih vrelecev potom izhlapanja vode ter izdelovati iz teh snovi pastilje, ki se ravno tako uspešno rabijo pri istih boleznih, kakor vreleci sami. Pred 25 leti so po zdravniškem navodilu napravili prve sodenske mineralne pastilje pod imenom „Fays-ove pristne sodenske“, ki so se tako udomačile, da se jih le težko kje pogreša. Za izdelovanje teh pastilj porabljajo le solne snovi iz vrelecev (kot so natrij in klor).

Za Slovensko Stražo. nam je poslal gospod M. Drevenshek iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju lepo število obrabljenih znamk. Hvala lepa!

Štajersko.

Mariborske novice.

Polet zrakoplova. V nedeljo, dne 8. t. m. bo na tukajšnjem sejmišču polet zrakoplova „Wimpasing.“ Temu poletu bo sledilo pozneje še več drugih poletov.

Okrajna bolniška blagajna v Mariboru je imela dne 4. t. m. v „Gambrinushalle“ svoj letni občni zbor, ki se je pečal z bojkotom organiziranih zdravnikov proti okrajni bolniški blagajni. Na občnem zboru se je naznanilo, da izvršujeta od pričetka meseca januarja le oba društvena zdravnik dr. Fridrih in dr. Blum službo okrajnih bolniških zdravnikov, ker traja bojkot še dalje.

Tekmovalno streljanje mariborskih gimnazijcev se je preteklo sredo popoldne ob krasnem vremenu razvilo v pravo veselico, ki je morala zadovoljiti i dijaštvo i vojaštvo i mnogobrojno občinstvo vseh slojev, ki se je udeležilo slavnosti. Bilo je veselo vrvenje in velikansko navdušenje od početka, to je, od 2. ure, do večera: tri ure so pokale puške, preden je prišlo vseh 82 strelcev na vrsto, vmes pa je nad 300 dijakov telovadilo in igralo, je svirala dijaška gimnazijska godba, so prihajali gostje peš, jež in z vozom, se je napivalo in zabavalo. Vse pa je občudovalo krasne dobitke, ki so v lepí razredbi pokrivali celo mizo. Prihranjujoč si popolno poročilo za prihodnjo številko, zabeležimo le prve zmagovalce, ki so se jim razdelila darila po daljšem nagovoru ravnatelja dr. Josipa Tominška, prireditelja vse te slavnosti. V skupni konkurenci sedmošolcev in osmošolcev je dobil prvo darilo (krasno repetirko) osmošolec Kautmann (560 enot); med osmošolci prvo darilo (uro s koledarjem) Golež, takisto 560 enot; med sedmošolci (prvo vežbalno leto) prvo darilo (žepno uro in srebrno palico) Snuderl, 500 enot. Osmošolci so posebej tekmovali še v vojnem streljanju; tu je zmagal osmošolec Wressnig: s pet strelí petkrat v črno.

Napad. V nedeljo, dne 1. t. m., je prišel neznan zločinec v sobo delavca Martina Hanžela v Mariboru, Schmiedplatz šte. 3, ter ga brez vsakega vzroka vdaril z nekim železom po glavi in ga ranil težko. Na vpitje Hanžela so prišli ljudje, nakar jo je zločinec potegnil, ne da bi ga bili prijeli.

Volksbund. Jutri, v soboto, dne 7. t. m. ima ob 8. uri zvečer v dvorani „Gambrinushalle“ v Mariboru katoliški Volksbund, skupina Maribor, veliko zborovanje. Iz Dunaja pride govorit ravnatelj katoliškega Volksbunda, Rihard Schmitz.

Nova opekarna. Stavbni podjetnik g. Julij Glaser je na svojem novem posestvu „Mellingshof“ v Roseggerjevi ulici št. 16—18 prenovil nekdanjo opekarno in jo na novo otvoril.

Izlet. Prihodnjo nedeljo, dne 8. t. m., napravita skupini Jugoslovanske strokovne zveze Maribor in Krčevina-Lajteršperg izlet v Wienergraben. Sestanek in shod ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Heuja (Marinšek). Udje in prijatelji naše organizacije, pridite! — Predpoldne pa imata obe skupini ob 8. uri v prostorih Zadrúžne zveze svojo plačilnico.

Ptujske novice.

Umrla je v soboto, dne 31. maja gospa Ana Potočnik, soproga trgovca Potočnika. Pogreba, ki se je vršil v nedeljo, se je udeležilo mnogo ljudstva. N. v m. p.!

Rogoznica. (Nesreča.) Star pregovor pravi, da nesreča nikjer ne praznuje. Te besede se uresničujejo pri rodbini Božičko. V teku petih mesecev sta umrla sin in hčerka, ki sta bila oba vrla člana naših katoliških društev. Sedaj pa se je ponesrečil mlajši sin Alojzij Božičko in sicer pri parni tovarni zarezane opeke v Rogoznici, ki je last gospoda Celotta. Nesrečno družino pomilujemo; vrlemu mladeniču pa želimo, da bi skoraj ozdravel.

Celjske novice.

Schwabov večer. Celjsko pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 8. t. m., svoj prvi veliki koncert izključno dr. Anton Schwabovih pesmi. Ker je ta večer odločilen za vso koncertno življenje v Celju, upamo, da se ga velika večina spodnještajerskih ljubiteljev godbe udeleži. Zbor bo štel do 70 pevcev in pevk in 20 mož orkestra. V tako impozantnem številu še v Celju nismo nastopili. Kakor slišimo, vozi ta dan tudi poseben avtomobil iz Savinjske doline in nazaj. Torej vsi, ki ljubite petje in godbo, dne 8. t. m. v Celje! Po koncertu bo v mali dvorani kavarna in gostilna ter improvizirana zabava. Preskrbljeno je torej tudi za tujce, ki ne morejo takoj nazaj. Točila se bodo pristna štajerska vina v buteljkah.

No, no! V „Nar. Listu“ se poslavlja Spindler od svojih prijateljev in somišljenikov, ker zapušča uredništvo. Pravi, da je „prevzel drug, iz narodno-gospodarskega in narodnega stališča velevažen posel.“ No, no, le počasi! Agentura banke „Slavije“ je, kolikor smo informirani, osebno prav dobičkanosno podjetje, o „kakem narodno-gospodarskem in narodnem poslu“ pa seveda ne more biti govora. Mi Spindlerju nismo prav nič nevoščljivi za dobro mesto, toda delati se „narodno-gospodarskega in narodnega“ mučenika, pa tudi ne gre. Est modus in rebus.

Ljutomerske novice.

Smrt. V Ljutomeru je umrl dne 1. t. m., zadet od kapi, gospod Martin Karba, sedlar in posestnik, v 62. letu svoje starosti. N. v m. p.!

Dekliška zveza v Ljutomeru ima v nedeljo, 8. t. m., popoldne po večernicah, svoje mesečno predavanje. Pridite v obilnem številu!

Ormoške novice.

Loperšice. (Gaultag nemških požarnih bramb.) Kot smo že enkrat poročali, priredi zveza nemških požarnih bramb ptujskega okraja dne 15. t. m. svoj „Gaultag“ v Loperšicah, popolnoma slovenski vasici pri Ormožu. Slovenci si izzivanje nemških hajlovcev ne dajo dopasti, tem manj, ker se Nemci naravnost bahajo, kako bodo slovenski značaj ormoške okoliške požarne brambe in okoliškega slovenskega ljudstva s prireditvijo „Gaultaga“ na popolnoma slovenskih tleh, v Loperšicah, pred celim svetom postavili na laž. Da pa jim njih predrzno izzivanje zavrtnem, priredimo v neposredni bližini „Gaultaga“ veliko slovensko veselico, katere se bo udeležilo sploh vse, kar se čuti le malo slovenskega. Pokazati hočemo celemu svetu, da se na slovenskih tleh od Nemcev ne damo izzivati, posebno pa ne od Nemcev, ki v mestih, kakor Celje, Ptuj, Ormož itd. napadajo mirne Slovence, če se isti le pokažejo v narodni barvi, in tožijo slovensko požarno brambo sodnji in politični oblasti, če ista koraka korporativno z godbo skozi kako nemško gnezdo, kakor se je to prigodilo že lansko leto ormoški okoliški požarni brambi, katere požarniki, 40 po številu, so bili ovađeni sodnji in politični oblasti, ker so korakali skozi mesto Ormož, ne da bi to poprej nemškemu Volkstratu in mestni občini naznanili. Sedaj pa ti vsenemški hajlovci namesto, da bi se v svoja nemška gnezda poskrili, in tam hajlali, kolikor jim ljubo, zahtevajo asistenco orožnikov ter grozijo Slovincem s tepenjem. Nahujskati hočejo znano fakinažo na Slovence, ki naj bodo tepeni, če se le prikažejo, da se pa Nemcem nič ne zgodi, zato pa bodo bojda že orožniki skrbeli. Radovedni smo le, kaj k temu poreče okrajno glavarstvo Ptuj? Državnega poslanca gospoda Brenčiča pa prosimo, da stori primerne korake pri oblasteh, ker Slovenci ne prevzamejo nobene odgovornosti, pač pa oblasti, če to vsenemško prireditvev in izzivanje mtrnih Slovencev dovolijo.

Trboveljske novice.

Legar in škratica. Ponovilo se je osem slučajev tifusa (legarja), večinoma pri ženskah. Sedaj pri tej silni vročini je za trboveljsko prebivalstvo zelo kritičen čas. Pri otrocih se je pa naselila od kolodvora do rudnika škratica, tako da imamo dvojne bolnike v izolirnici: legar in škratico. Upajmo, da nas ne zadene kaka večja epidemija.

Občni zbor. Dne 9. t. m., se vrši občni zbor pokojniškega instituta trboveljskih uradnikov in poduradnikov pri centrali na Dunaju.

Nesreča v rudniku. Dne 30. maja je v zahodnem okraju v rovu podsulo rudarja Jerneja Klančnika. Po neumornem delu so ga še le čez tri ure izpod zasipa mrtvega izkopal. Ranjki je bil pristaš socialdemokratov, sicer pa zelo miren človek. Zapuščena soproga in 14 dni starega otroka. Ko je ranjki ležal v mrtvašnici, je bil opaziti zelo žalosten prizor. Bilo je namreč videti na truplu razna mrčesa in mravlje. Ali bi ne bilo na mestu, da bi si tamkajšnji gospod zdravnik mrtvašnico nekoliko ogledal in dal ukaz, da se taki nedostatki odstranijo. Je že itak dovolj žalostno, ako pridejo kakega ponesrečenca njegovi sorodniki pokropit v mrtvašnico. Tem bolj pa človeka razžalosti, ako vidi truplo polno mrčesja, da se skoraj lica ne vidi.

Drugi kraji.

Ruše. Zanimanje za gledališki večer, ki ga priredi podravska podružnica Slovenskega planinskega društva v nedeljo, dne 8. t. m. v gostilni gospoda Novaka v Rušah, je velikansko, saj pa tudi vsakdo ve, kaj pomeni novi razgledni stolp poleg Ruške koče, za katerega stavbo se porabi prebitek tega večera. Opozarjamo, da se začne s sporedom točno ob 7. uri zvečer, ker bi sicer mariborski izletniki ne utegnili porabiti vlak ob 10.55 minut po noči. Prosimo točnosti, da se ne bo med igro motilo. Preplačila se z ozirom na važnost stolpa hvaležno sprejemajo. Na svidenje dne 8. junija v Rušah!

Sv. Ana v Slov. goricah. (Bralno društvo (Dekliška zveza) priredi v nedeljo, dne 8. t. m., slovesnost. Ob pol 10. uri popoldne blagoslavljanje kipa Srca Jezusovega, pridiga, pridiguje velečastiti gospod dr. Josip Hohnjec iz Maribora, in sv. maša ter posvetitev Dekliške zveze presvetemu Srcu. Popoldne po večernicah se vrši v šoli gledališka igra: „Marijin otrok sem“ in deklamacija „Dan in noč.“ Med dejanji svirajo benediški tamburaši. K Sv. Ani torej v nedeljo!

Sv. Peter na Medvedovem selu. (Tukajšnja Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 8. in v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob 3. uri, predstavo lepe Marijine igre v petih dejanjih: „Na srcu Marijinem“ in sicer v prostorih župnišča. Domačini in sosedje, pridite jo gotovo pogledat!

Veržej. Kmetijska podružnica v Vučjivasi priredi v nedeljo, dne 8. t. m., zborovanje in sicer pri nas v Veržeju po rani sveti maši v gostilni gospoda Al. Seršena. Govoril bo strokovni učitelj gospod Josip Zidanšek o pridelovanju in spravljajanju krme in o koristi pašnikov. K obilni udeležbi vabi podružnični odbor.

Smarje pri Jelšah. V nedeljo, dne 8. t. m., se vrši pri Habjanu, ob 3. uri popoldne, redni občni zbor kmečke posojilnice in hranilnice v Smarju. Govoril bo nadrevizor gospod Vladimir Pušenjak iz Maribora. Vsi, ki se zanimata za naše denarne zavode, pridite na shod!

Sv. Križ nad Mariborom. Mladeniška zveza priredi v nedeljo, dne 8. t. m., po sv. maši, v župnišču poučen shod. Mladeniči in možje, pridite v obilnem številu!

Ceršak. Prihodnjo nedeljo, ob 2. uri popoldne, bo pri gospodu Hamerju za člane Jugoslovanske strokovne zveze vplačevanje mesečnine in sprejem novih udov. Pridite!

Sv. Križ na Murskem polju. Dekliška zveza bralnega društva vprizori v nedeljo, dne 8. t. m., popoldne takoj po večernicah, v Slomšekovi dvorani ginljivo versko igro „Dve materi.“ Na vsporedu so tudi pevske točke. Vstopnina: sedeži po 1 K, po 80 vin. in po 60 vin., stojiča po 40 vin. K najbolnejši udeležbi uljudno vabi odbor D. Z.

Ljubno. Dopolni „lesnega trgovca“ v „Straži“ št. 61, bi marsikaterega lahko premotil, da bi mislil, — bogve, kakšni velikani na duhu so ti liberalci. Pa ni tako nevarno. Mi, ki stvar bližje in natančneje opazujemo, se moramo tem junakom le smejati. To se nam zdi, kakor da bi zajec zlezal v levovo kožo in bi hotel strašiti, ali pa, če bi žaba hotela „špilati“ nevarnega nosoroga. Par puhloglavcev je bojda, ki imajo široka usta, so take sorte, — pa niso nevarni; sicer so pa marsikateremu liberalcu včasih tudi klerikalci in njihovi groši dobro došli. Tako, Luka, nič se ne boj! Dobro pa bo, si tisto gnezdo enkrat natančneje ogledati!

Iz gornjegrajskega okraja. Vzel je časopis in čital, da je imenoval občinski odbor mozirske okoliške občine svojega nadučitelja častnim občanom. A tega ni mogel verjeti, čital je še enkrat. „Torej on je dobil, jaz pa ne! Čakaj, tudi jaz dobim!“ je rekel in vzel časopis ter ga kazal po trgu. Pa žalosten se je vrnil domov, vspaha ni bilo. A poskusil je še enkrat, vzdignil prazni klas ali prazno glavo in hodil po trgu. Zadovoljen je šel domov, ko je videl, da je vzel trg svetilko, veliko in polno, kakor grški filo-

zof Diogen, ter začel iskati njegove zasluge po trgu in okolici. Ves dan je iskal in iskal, a najti ni mogel ničesar. O, kratkovidnost! Odbor društva klanfarjev je bil srečnejši. Takoj je našel zasluge svojega pravega člana, imel se je in sklenil: odbor društva klanfarjev, vpoštevajoč zasluge svojega pravega člana na polju klanfarije, imenuje gospoda, gospoda nadklanfarja svojim častnim članom. In čast, komur čast! Opozarjamo še na druge „velikanske“ zasluge gospoda častnega člana na raznih poljih, ki jih to pot, še nočemo imenovati. Obljubujemo pa kot vestni časnikarji, storiti tudi v tem svojo dolžnost, kadar bo potrebno. Živel! Na mnogaja leta! — Neumorni člankar.

Luče. Vsakemu svoje, za to tudi zahvala sosedom iz Solčave, ki so se nas spominjali s prisotnostjo pri igri, ali pa so svoje darove poslali. — V nedeljo, dne 8. t. m., bo imel takoj po sv. opravi ob pol 11. uri v društvenih prostorih gospod nadučitelj Fr. Praprotnik iz Mozirja pouk o sadjarstvu. Torej, udeležite se v obilnem številu!

Kranjsko.

Ženski rokavnjači. V vasi Mirnavas na Dolenskem je bilo predlansko in lansko leto pokradeno veliko sadja, glavnega zelja, slanine, vina in drugih takih dobrih stvari. Pri Alojziji Skušekovi v Mirnavasi se je lansko leto na božične praznike kuhalo, cvrlo, pilo in jedlo, da je bilo veselje. Da pa ni bilo Alojziji Skušekovi preveč dolgčas, je povabila k sebi še svoji prijateljici Ano Blažič in Marijo Koprivšek in Jožeta Blažiča. Ti so se vsedli za mizo, „so pili in jedli in veseli bili“, kakor pravi stara pesem. Pri tej priliki so si odkrivali tudi eden drugemu svoje tatinske grehe in od tega časa naprej sklenili ožjo tatinsko zvezo in družbo z neomejeno zavezo. Ženske so hodile v moških oblekah in škornjih, obraze namazane s sajami, na tatvine. Babnice so prišle na to, da nosi Katrea Faletič iz Čudnevasi vedno pri sebi denar in da bi bilo dobro, da se ji ta denar vzame. Ker je stara že 70 let, je dovolj, če jo primeta dve. Alojzija Skušek in Marija Koprivšek ste se oblekli v moško obleko, namazali obraze in šli v mraku v gozd čakati Katreo, ki se je vračala v mraku domov. Koprivšek jo je prijala od zadaj in ji z rokama zatisnila oči. Skušek pa ji je odstrigla pri kijklji žep, v katerem je imela 350 kron. Ana Blažič je pa stala med tem na straži. To stvar sta pa zvedeli Marija in Terezija Gričar. Da bi pa molčali, jima je dala Skušek po 20 K. Sedaj so se pa babnice skregale in zločin je odkod na dan. Vse so spravili v zapor v Mokronog, odkoder jih popeljejo na okrožno sodnijo in jih stavijo pred poroto. Ko je o aretaciji Katrea Faletič zvedela, je rekla: „Jaz sem pa mislila, da me je satan napadel, ker sem se pregrešila in rekla: Denar bom vzela iz šparkske, če umrem, da ga ne bodo drugi požrli!“

Primorsko.

Povsod smrdi. Iz Trsta poročajo: Že pri odkritju velikanskih malverzacij na magistratu v Pulju, ki so napravile strašno konsternacijo, so pripominjali nekateri listi, da laško kamoraško gospodarstvo ni puhlo sampo v Pulju, marveč povsod in pozvali s tem merodajne tržaške kroge, da se za to zanimajo. In sedaj se je zgodilo: Župan v Trstu, dr. Valerio, je odkril pri upravi mestne ubožnice neke nerednosti in je generalnega tajnika Petra Fondo takoj suspendiral. Sklicana je bila takoj seja direktorija in uvedla se je preiskava po knjigah. Dognali so, da manjka 9000 K. Ta primanjkljaj so člani direktorija takoj pokrili in sklenili odpust poneverjenika Petra Fondo. Fatalno pa je za Italijane kamoraše, da se jim ravno sedaj pred volitvami pripeti taka smola. To razkritje je napravilo namreč na Italijane strašno mučen vtisk in vzbudilo veliko nezaupanje v laških krogih.

Zagonetna smrt na parniku. S parnikom Austro-Americane „Cesar Franc Josip I.“ sta se peljala iz Amerike v Trst neki Ivan Klarich in neka Eleonora Felbinger, bivša pijanistinja v šantanu v Meranu. Felbingerjeva, ki je bila noseča, je med vožnjo nenadoma zbolela in čez dva dni umrla. Zdravnika na parniku sta konstatirala naravno smrt in truplo Felbingerjeve so pogreznili čez 24 ur v morje. Med sorodniki Felbingerjeve, ki so vedeli za njeno razmerje s Klarichem in ki tudi vedo, da se je začel sumiti, če ni Klarich svoje ljubice zastrupil. Uvedla se je preiskava. Klaricha so aretirali in zaslišali vse moštvo na parniku. Toda preiskava je zelo težka, ker je truplo pogreznjeno v morju in se ne more dognati, če je bila Felbingerjeva res zastrupljena. Klarich seveda to sumničenje odločno zavrača, vendar šo ga pridržali v zaporu. Klarich je bivši avstrijski nadporočnik.

Boj za Trst. Famozen sklep voditeljev tržaških Nemcev, da se pridružijo tesno laški liberalni stranki in da gredo roko v roki z laškimi iredentisti proti Slovincem in proti socialnim demokratom, je napravil zelo različne vtiske. Severnim Nemcem lažejo tržaški Nemci, da so storili ta sklep zato, da pokažejo sovraštvo napram Slovanom, katere smatrajo vse od kraja za veleizdajalce in da postavijo z Lahi skupno močen jez proti prodiranju Slovanov ob Adriji, kar naj bi bilo v zvezi s taktiko vlade, ki

isto zasleduje. Toda vsaka laž ima kratke noge in tudi v tem slučaju so uvideli treznejši Nemci, da so grdo nalagani in da tiči pod plaščem onih visoko patrijotičnih fraz neka druga kupčija, ki jo je skoval žid na tržaškem Goldonijevem trgu z nemškim Mihelnom. Nemci v Trstu so začeli, opozorjeni od splošne javnosti natančneje presojsati ta sklep svojih voditeljev in mnogo Nemcev je prišlo do spoznanja, da je to ne le velikanska neumnost, marveč naravnost pogubonosna za Nemce. Mnogo Nemcev je izjavilo, da se ne bodo držali tega sklepa svojih voditeljev, ki naj sami capljajo za haljo laškega žida, kamorista in iredentista. Naravnost strahovito pa je zadel brihtne Nemce v Trstu sklep Nemcev v Pulju. Puljski Nemci so namreč sklenili pri zadnji deželnozbornski volitvi, da bodo glasovali za socijalnega demokrata proti laškemu kamorističnemu kandidatu. In Nemcev v Pulju je sorazmerno precej več, kakor v Trstu in igrajo drugo vlogo. In to so puljski Nemci tudi napravili. In to svojo taktiko so puljski Nemci vse drugače utemeljili kot tržaški velepatrijoti in slovanožrci. Puljski Nemci so rekli: V obraz bi se bili s pestjo, če bi volili kandidata stranke, ki nas je privedla v gospodarsko pogubo. Zagozdenim v tuje elemente, nam danes ne gre za obrambo nacionalne lasti, temveč le zato, da hladnokrvno presojsamo, kateri od obeh kandidatov nam nudi več, nam je le do urejenih gospodarskih razmer. Tako puljski Nemci. Tržaški Nemci pa drve v svojem slepem sovraštvu do Slovencev kot obsedeni in ne meneče se za gospodarske interese v naročje Lahom in rešujejo pri tem ti velepatrijotije državno idejo s tem, da glasujejo za kandidate Avstriji sovražne iredentske kamore.

Dobički kapitalistov.

Premogovno društvo v Duksu

je „zaslužilo“ v pretečenem letu 1.154.058 mark čiste dobička in po znatnih odpisih izplačalo 150-odstotno dividendo. (V letu 1911 je izplačalo 14 odstotkov.) Čisti dobiček sestaja: iz prenosa od lanskega leta v znesku 312.801 mark, dobička iz podjetij na Češkem v znesku 316.064 mark in konečno iz dobička, ki ga je vrgla trgovina v znesku 133.183 mark. Na nov račun bodo prenesli 325.222 mark, uradniškemu podpornemu društvu pa bodo odkazali 100.000 mark.

Premogovna družba v Rosicah je lanskega leta napravila čistega dobička 783.923 K in bo na 2500 delnic izplačala po 10% odstotkov dividende. Pri tej družbi je bilo lanskega leta vposlenih 2516 delavcev in paznikov, ki so izkopal 3.762.000 (za 177.000 več kakor leta 1911) meterskih stotov premoga. Od te množine je družba prodala 1.767.216 meterskih stotov premoga, 870.446 meterskih stotov briketov, 464.524 meterskih stotov kokska in 14.473 meterskih stotov premogovne moke. Razen tega je prodala tudi 6350 meterskih stotov amonium-sulfata in 18.895 meterskih stotov tera.

Nemško-avstrijska rudniška družba

Čisti dobiček te družbe za leto 1912 znaša 2.186.095 mark (23.454 mark več, kakor leta 1911). Iz njega bodo delničarjem v obliki 110-odstotne dividende izplačali 1.650.000 mark. Produkcija premogovnikov, ki jih ima družba v Duksu, je znašala 1.1912 2.595.206 ton. Prodano je bilo od te množine 2.346.822 ton. Produkcija Benauerskih premogovnikov pa je znašala 768.973 ton. Briket je družba napravila pa 262.382 ton.

Rudniška družba „Hibernija“ je izkazala za zadnje četrtletje leta 1912 kosmatega dobička 3.539.977 mark, njen kosmati dobiček v prvem četrtletju 1913 pa znaša 4.007.090 mark. In ako še vpoštevamo, da je znašal kosmati dobiček družbe „Hibernija“ v prvem četrtletju 1912 2.401.167 mark, tedaj vidimo, da je letošnji dobiček znatno višji, nampram zadnjemu četrtletju 1912 pa celo za celih 30 odstotkov.

Akcijska družba montanskih obratov izplača po znatnih odpisih od čistega dobička 277 tisoč kron 50-odstotne dividende.

Akcijska industrijska družba za izdelovanje briket v Berlinu je za obdobje 1911—1912 napravila ne všteti odpise, 889.080 mark čistega dobička in bo izplačala dividende v višini 11 odstotkov.

Združene fužine „Laura in „Kral.“ Čisti dobiček, ki so ga te fužine v pretečenem letu dosegle, znaša po odpisih 9.027.601 marka. Za 2.279.794 mark več kakor 1911. Izplača šestodstotno dividendo.

Fužinsko društvo „Amnee-Friede“ na Lotarinskem je napravilo leta 1912 čistega dobička 9.834.352 mark (za 3.011.813 mark več kakor leta 1911). Izplačalo bo 12 odstotkov dividende.

Zdravstvene drobtinice.

Mir pri jedi.

Kdor hoče imeti pri jedi tek, naj se varuje razburjenja. Jeza in žalost pokončata tek. Nervozni vplivi napravljajo pomanjkanje želodčnega soka in vsled tega slabo prebavljanje. Pregovor pravi: „Se celo pes ima pri jedi rad mir.“ Želodec namreč pre-

bavlja slabo tudi psu, če se med jedjo jezi. O tem je nekdo napravil poizkušnjo na ta način, da je izmeril proizvajanje želodčnega soka, ko je bil pes miren in je naštel tega soka v petih minutah 285 kubičnih centimetrov. Ko je pa drugič začel pes jesti, mu je držal pred glavo mačko, nad katero je pes ves čas renčal, in sedaj je izmeril želodčnega soka v petih minutah samo tri kubične centimetre.

Slabokrvnost in bledica.

Ako se hočeš teh nadležnih boleznih iznebiti, bo di kolikor mogoče na svežem zraku in rad delaj, pa ne toliko, da bi se preveč utrudil. Zjutraj se umij po vsem životu s postalo vodo. Vsak teden vzemi trinapol kopeli vode hladne. V začetku boji v njih do pet sekund. Jej Kneippov kruh s sirovim maslom, sir, sadje, zelenjavo, ovsen zdrob, mleko in mlečne jedi, z limoninim sokom okisano salato, zelenjavsko juho in sladno kavo. Jej počasi, pij malo!

Kako naj se človek hnanj.

Ljudje slabega teka naj jedo le, kadar so lačni, malo vsakokrat, toda lahko večkrat na dan. Ob vročih in zelo mastnih jedilih ne pijmo mrzle vode. Kosilo in večerja naj se zaključita s koščekom kruha, ker je dober za prebavljanje in čisti zobe bolje nego vsak prašek. Ne uživajmo ničesar v jezi, niti ko smo spehani. Med obedom pa naj duševne sile mirujejo, torej ne čitajmo, ne premišljujmo o kakih važnih stvari in niti ne razpravljajmo o kakih neprijetnih reči, dočim se lahko v odmorih spuščamo v kak lahkek razgovor, ki nam le polagoma vedri notranjost. Po obedu je potreben, ako drugače ni mogoče, vsaj četrturni počitek. Ogibajmo se jeze in prepira tudi po obedu. Ne uživajmo tega, česar naš želodec ne prenaša, ker taka jed ne prinaša našemu telesu nikake koristi, marveč utegne še bolj oslabiliti želodec. Človek naj torej nikoli toliko ne je, da bi ne mogel več ničesar povžiti.

Vzame se dobra jed seboj

če se napravijo daljši izleti in izprehodi — zakaj pa ne vedno tudi Fays-ove pristne sodenske mineralne pastilje? Tudi teh ne sme manjkati! Ugašajo žejo in vplivajo dobrodejno na želodec. Izvrstne so pri hipnih pojavih obolenja dihalnih organov, pri hripavosti, kašlju itd., bolezni, ki jih je že marsikdo dobil pri izletih, v hribih.

Razgled po svetu.

Ženska nadomestna rezerva na Francoskem. Gospa Jane Dieulafoy je na Francoskem edina ženska, ki sme nositi možko obleko. To dovoljenje si je pridobila za svoja znanstvena izkopavanja v Perziji, ki so bila jako uspešna. Dama je pa splošno znana tudi za to, ker se je svoj čas v francosko-nemški vojni borila na strani svojega moža. Že tedaj ji je prišlo na misel, da bi se ustanovila ženska nadomestna rezerva in sedaj je to svojo misel v obliki nekakega predloga preložila francoski vladi, ki se je zanj takoj zavzela. Ne gre pa pri tem predlogu za to, da bi se ženske borile v vojni, marveč le za to, da se vse moške moči v vojni upravni službi in saniteti nadomeste z ženskami in tako za borbo v vojni fronti pridobi novih moči. Na tej podlagi se boče sedaj na Francoskem tudi res organiziral „ženski bataljon.“ Nemci seveda tudi v tem oziru ne bodo hoteli zaostati za Francozi in je ta stvar tudi pri njih že na dnevnem redu.

Zločin ženske. V nekem dunajskem hotelu so našli pretekli teden zjutraj na hodniku soprogo komercijalnega svetnika Heleno Maubach, rojeno plem. Bülow, s težko rano na vratu. Žena je izpovedala, da sta sklenili s svojo polsestro Eleonoro Türkovo, ki je bivala začasno pri nji, da izvršita skupno samoumor in sicer zaradi družinskih preprirov. Maubachova se hoče ločiti od svojega moža in dne 9. julija bi se morala vršiti tozadevna obravnava. V trenutku, ko sta hoteli izvršiti samoumor, je Maubachova izgubila pogum, toda Türkova jo je napadla z bodalom in ji zadala težko rano v vrat. Nato je obrnila bodalo proti sebi in se začela zbađati. Türkovo so našli krvavečo iz več ran mrtvo v postelji — Maubachovo pa so odpeljali v bolnico in upajo, da bo okrevala.

Išče imena za svoje 30. dete. T. A. Stack, bogati lastnik železničnega hotela v Purleyju v Sev. Ameriki, je pravkar postal oče svojega 30. otroka! 21 otrok gospoda Stacka živi. Razkropljeni so po celem svetu in v tej družini so bratje in sestre, ki se niso nikdar videli. Gospod Stack je 54 let star. Poročil se je s svojo prvo ženo, ko je bil 21 let star, in imela sta devet otrok. Oženil se je zopet pred kakimi dvajsetimi leti. Gospod Stack je rekel danes, da je težko vprašanje, kako najti novo ime. Domisliti si ne more nobenega več. Navedel je imena, katerih se je že poslužil, a ni se mogel spomniti vseh rojstnih dni svojih otrok.

Dva brata utionila. Ne daleč od Berlinu sta utionila v nekem malem jezeru brata Kleinst. Kopala sta se na prepovedanem mestu. Prvi je izginil v vodi 19letni Maks. Njegov 23letni brat je skočil bratu na pomoč in utionila sta oba. Trupel utopljenecv še niso dobili.

Potrjena smrtna obsodba. Iz Lipskega poročajo, da je potrjena obsodba porotnega sodišča v Göt-

tingenu, ki je obsodilo policijskega seržanta Rohmana zaradi umora svoje soproge, na smrt na vesalih.

Samoumor Avstrijca v Monakovem. V nekem hotelu v Monakovem blizu glavnega kolodvora se je ustrelil neki 32letni učitelj iz Koroškega. Vzrok tega samoumora in druge podrobnosti še niso znane.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionelnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazuje vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Srajca je srajca, trdijo nekateri. Pa vendar ni vse eno, kako srajco nosite. Posebno poletu, ko se človek poti, mora paziti, da ima perilo iz zdrave tkanine in dobrega kroja. Najboljše perilo vsake vrste dobite pri prvi slovenski spodnještajerski razpošiljalnici J. N. Šoštarich v Mariboru, Gosposka ulica št. 5. V zalogi je vedno razno perilo, ker ima lastnik tudi izdelovalnico. — Fine srajce iz cefira stanejo 2,40, 2,80, srajce iz zelo finega blaga, prsa iz pralne svile 3,20, 3,60, 4.— Kdor naroči tri komade, dobi poštine prosto, pri šestih komadih pa dobi še 10% popusta. Neugajajoče se zamenja, ali pa vrne denar.

Nemški dreadnought — v pesku. Nemški dreadnought „Albert“ je nasedel v nekem danskem pristanišču že drugi na pesek. Pogreza se vedno bolj in bolj, pristanišče je popolnoma blokirano. 12 najmočnejših parnikov se trudi, da bi ga premaknili, toda do sedaj niso dosegli še prav nobenega vspeha.

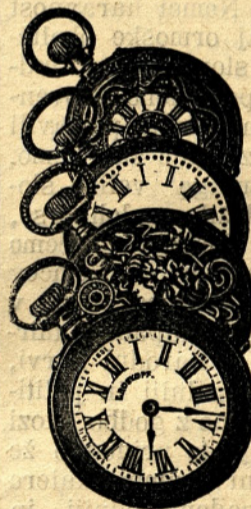
Tovarnar v kaznilnico. Salo J. Jackson, predsednik propadle Jackson Mack Co. v New-Yorku, ki je bila nekdanj baje največja tvrdka za izdelavo svilnatih spodnjih kril in jopičev na svetu, je bil obsjen v kaznilnico od treh in pol do sedmih let radi veletatvine v prvi stopnji. Priznal je svojo krivdo. Ko je Jackson Mack Co. propadla za 500.000 dolarjev meseca oktobra lani, je Jackson izginil. Dognalo se je, da je dobil velike svote od bankirjev in tovarnarjev s pomočjo ponarejenih menic. Prijet je pa bil v Fronteri, Mehika.

Ministrova hči — mizarski pomočnik. Hčerka danskega ministrskega predsednika Bernsteina, gospodična Anny Bernstein, je te dni v Kodanju prestala izkušnjo za mizarskega pomočnika. Za to priliko je naredila predalnik iz mahagonijevega lesa. Mizarstva se je učila redno, kakor vsak drug vajenec, v kodanjski tovarni za pohištvo Horsböl. Prvo njeno vajeniško delo je bila skrinja, ki jo je kupila ruska carica-mati. Za gospodinjstvo razstavo v Kodanju je naredila pisalno mizo, ki je zelo ugajala. Z gospodično Bernstein sta se pri isti tvrdki učili mizarstva tudi gospodična Agneza Torp in grofica Agneza Schack-Senackenberg in so vse prestale pomočniško izkušnjo. Gospodična Bernstein se v kratkem poroči.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6:50
Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščnate ure iz kovine	6—
Srebrni pancir-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10:80
Kuhinjske ure	2:40
Budilke	3—
Budilke z dvojnimi zvoncem	8:50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Najnovejše.

O ptujski vinarjski zadrugi nam je poslal poznavalec razmer dobro pisan daljši članek, ki brezobzirno razkriva čudno gospodarstvo nemških mogotcev pri tem zavodu. Kakor naš informator precizno dokaže, imajo dobiček od te zadruge, ki je namenjena vinorejcem, samo nekateri maloštevilni mogočnjaki. Najmanj bo dopisa vesel podžupan Steudte. Radi pomanjkanja prostora ga priobčimo prihodnjč.

Nov bencin motor
3 HP, praktični mlini
za domačo rabo proda zelo
po ceni Karol Sinkovič, v
Mariboru, Grad.

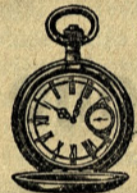
Pekarna

se da v najem na več let.
Je edina v fari tik cerkve in
šole v Podgorjah v Rožu;
več pove lastnik pekarnice
Mat. Antonič, Reka, pošta
St Jakob v Rožu, Koroško
XXXXXXXXXXXX

Pošteno dekle

z dobrimi spričevali želi ta-
koj vstopiti v službo v kako
trgovino, najraje v trgu ali
na deželi kot trgovska po-
močnica. Naslov pod šifro
„M. J. 203“ poste restante
Velenje. 117

Za birmo!

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoat.-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 18-
Kuhinjska ura	K 4-
Budilka, niklasta	K 3-
Poročni prestani	K 2-
Srebrne verižice	K 2-

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urur in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

V zdraviliščih za bolniki na pljučah Sirolin „Roche“

kot v Davos-u, Arozi, Leysium itd. je kot priznano sredstvo vselej v rabi. Sirolin „Roche“ lajša in odstrani boleznin za dihalnih organih v rasmeroma kratkem času. Se lahko uživa, vzbuja tek in vpliva izborna na zdravje v obče.

Izvirni zavitek po K 4- se dobi v vseh lekarnah.

Krasno posestvo

je naprodaj v prav lepem kraju blizu Celja, enonadstropna hiša, gostilna in trgovina z mešanim in manufakturnim blagom.

Velik sadonosnik, 2 orala vinograda, hlev, lednica, klet, travniki, njive in gozd, velik inventar ter mnogo vinske posode.

Proda se tudi sama hiša z gostilno in trgovino, s sadnim vrtom in vinogradom.

Pojasnila daje g. Hugo Turk v Ljubljani.

Darujte za Slov. Stražo!

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni „Zur Sonne“, Graz Jakominiplatz 14.

Ekonom,

z najboljšimi spričevali, oženjen, doslužen vojak podčastnik, izurjen v vsaki stroki vrtnarstva, vinoreje, sadjereje poljedelstva, živinoreje ter drugih v to stroko spadajočih predmetov, išče službe oskrbnikana kaki grajščini ali veleposestvu. Kje poveupravništvo

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče. Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKARNARJA A. THIERRY-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblastno varovan.

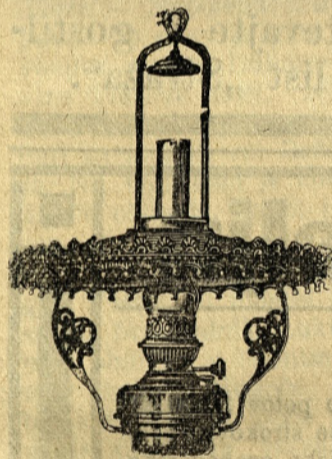
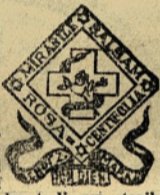
ICH DIEN
Jedini pravi balsam
za lek. U andela stráže
A. Thierryja v Pregradu
u Ragoby-Stratny

Naročil se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROBATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Vsako ponarejenje, posnemanje in prodaja kakoga drugega balsama s podobnimi znamenki se sodniško proganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalnih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri infuenci, pri želočnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem tek, in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekl. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a samo pristno centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, opeklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Edina štajerska narodna steklarska trgovina Na debelo! Na drobno!

Franc Strupi, Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Trgovina s steklom, porcelanom in kamenino

Ivan Kleinšek

Maribor, Koroška cesta št. 17

priporoča po najnižjih cenah svojo bogate z logo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe kakor vsa v stroko spadajoča dela. : : : :

Popravila se najceneje izvršujejo!

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna priznana slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih ar zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cenel Postrežba točna! Mal dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštine prosto.

Ni tisoče zahvalnih pisem sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

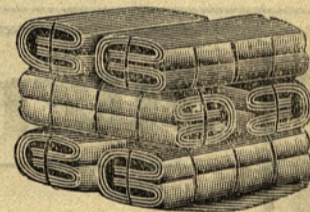
Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki peč lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:

Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izberi po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.

Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krožniki, servijete.

Lampjoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.

Nagrobni venci in traki.

Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Radi poprave hiše in prenovljenja trgovine

prodam

1 izložbeno okno s kamenitim okvirom, 1 vrata in 3 okna z okviri po nizki ceni. ::

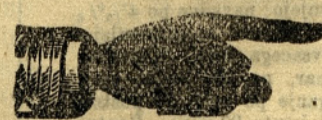
Ivan Ravnkar, trgovec v Celju.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta šte. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama

Inkret — odšel,
Cobel — prišel!
Vinček — ostal,
Kakor — kristal.

Kdor ne veruje — nam,
Poskusi naj ga — sam!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel gostilno gospoda Inkreta na Lajtersperški cesti v Krčevini. Točim znana dr. Turnerjeva vina in tudi pristnega ljutomeržana. Vedno dobra kuhinja!

Fran Cobel, gostilničar.

Frano Duchek svečar in medicinar v Mariboru Viktringhof ulica

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščeni, namiznih in mili sveč ter voščenk. Postrežba točna! Nizke cene!

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

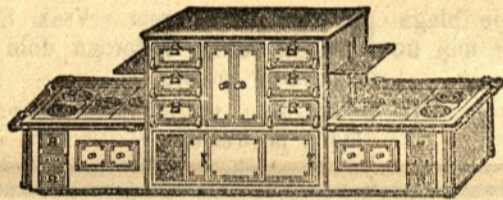
želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

**Veletrgovina s špecerijo
in z deželnimi pridelki**

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volнено za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska R. Stermecki v Celju št. 301.
razpošiljalna
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštine prosto.

Najboljši in najcenejši asbestni

škrilj je edinole

„KAMENIT“

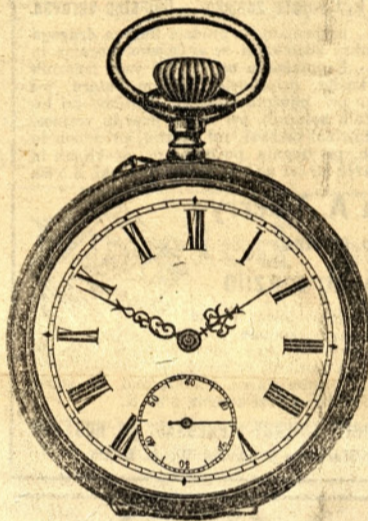
Vzorci in proračuni brezplačno.

Krajevni zastopniki se iščejo.

A. SPITZER, Ljubljana.

Ure za birmo!

reparirane s pisanim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7.—

Pristna srebr. ura ženska K 7.—

Pristna srebrna verižica K 2.—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal reparirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

**Urar, očalar in
zlatar**

Frano Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem.

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38 stopinj C., ki daje vsak dan čez 30.000 hektolitrov radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskimi boleznimi in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborno in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 79

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščeni in drugih vrst sveč,

dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznani tvrdki!

Milan Hočevar Celje

tik farne cerkve.

Prevzamem vsa dela dekoračijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju

Gospodska ulica 5.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okrajje: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 0

ske in Gornji grad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrodelne namene za gori navedene okrajje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6 000 K, hranilnico ustanovivšim okrajjem izplačala okoli 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica številka 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti tri mesečni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po 5 3/4% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izjemni praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in rošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.